
VÄRMLANDS ANOR

2010:3

September 2010 Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 27

Jan har 30 m släkträd på rulle

Ett alternativ till hur man presenterar sin släktforskning.

Jan Hultberg i Köping har placerat ut 41000 individer, alla släkt till honom samt ingifta, i var sin "ruta". Varje ruta kopplas till andra - ättlingar nedåt, anorna uppåt. En del av linjerna är upp till 15m långa. Den ursprungliga A4-sidan från 1989 har växt åtskilligt och slutresultatet är imponerande 30 m långt och 2,5 m högt.

Bilden är tagen av Olle Andersson på Släktforskardagarna i Örebro.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047

Upplaga 1400 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare
Hans Olsson, Forshaga

Redaktör
Åke Hörnvist, Lagmansvägen 10, 663 41 Hammarö
Tel 054-52 54 43 ake.hornqvist@hammaro.st

Layout
Olle Andersson, Karlstad

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsvetenskap i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress
c/o Hans Olsson, Virvelgatan 77, 667 32 Forshaga

Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor
Kontakta Jens-Åke Nilsson: jenske.nilsson@telia.com

Medlemsavgift
Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2010) till svenskt postgiro 46 96 60-5.
Medlemmar i Norge betalar 140 norska kronor + porto 50 norska kronor till norskt postgiro 7877.08.16652

Hemsida
www.genealogi.se/varmland

Föreningens styrelse

Ordförande Hans Olsson,
Virvelgatan 77, 667 32 Forshaga. Tel. 054-87 29 93

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsg. 25, 661 40 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör och vice ordförande Jens-Åke Nilsson,
Strandvägen 13D, 652 17 Karlstad. Tel. 054-56 47 83

Ledamöter
Gunnar Allenmark,
Hälltorpsvägen 25, 663 34 Hammarö. Tel. 054-51 91 28

Majlis Andersson,
Hemmansvägen 7, 660 60 Molkom. Tel. 0555-106 68

Margareta Eder,
Bybackagatan 7, Karlstad. Tel. 054-83 33 11

Kurt Eriksson,
Falkstigen 5, 681 32 Kristinehamn. Tel. 0550-175 29

Anneli Johannesson,
Snoavägen 4, 663 34 Hammarö. Tel. 054-52 13 86

Per Magnusson,
Strålbärga Väststuga, 671 92 Arvika. Tel. 0570-33 002

INNEHÅLL

- 3 **Rötter i böcker**
Agneta Stenström
- 5 **Vem var Hedström?**
Peter Borg
- 8 **Rödsot eller dysenteri - "en farsot i två akter"**
Anders Höglund
- 10 **Den blinde stadsmusikanten Cedergren**
Pelle Räf
- 14 **Värmlands Museums arkiv**
Helena Røjder
- 15 **Släktforskar dagar i Örebro**
Eva Lejrin
- 16 **Örebrobilder**
- 17 **Släktforskar dagar i Örebro**
Anneli Johannesson
- 18 **Ordföranden har ordet**
- 19 **Höstens program**
- 20 **Alla dessa register och databaser**
Lars Gunnar Sander
- 22 **Föreningens utgivning**
- 24 **Antavla 156**
- 26 **Ur andra medlemsblad**
Antavla 157

Redaktörens ruta

Det är glädjande att Sveriges Släktforskarförbundet nu uppmärksammat det goda samarbete vi har med Värmlandsarkiv.

Under släktforskar dagarna blev Petra Berglund, som representant för arkivet, lovordad för den hjälp, som hon och andra medarbetare bistått oss med i samband med registreringen av "namn åt de döda" fram till 2009.

Tack vare dessa insatser är nu Värmland helt komplett på den dödslista som finns till försäljning på förbundets hemsida.

Manusstopp för 2010:4 är 5 november

Rötter i böcker

Av Agneta Stenström

I VärmlandsAnor 2010:1 skriver Anneli Johannesson inspirerande om böcker som en ofta underskattad källa till forskning. Även jag har haft god nytta av olika sorters litteratur vid kartläggning av min nyupptäckta värmländska släktgren. Här redovisas några bokliga källor på min krokiga väg till värmlandsrötterna.

När jag flyttade till Värmland i mogen ålder var jag inte medveten om någon anknytning hit och hade knappt satt min fot här. Min vaggastod i Vänersborg, och alla kända anor kom från Halland respektive Bohuslän. Min bosättning här var dock inte så originell som jag trodde, för massor av släktingar var i Värmland långt före mig, har det visat sig.

Anders och Sara

Min forskning började med ett enda par, Anders Jonsson och Sara Olofsdotter, föräldrar till fm mm f, födda omkring 1730 i Kiln. På en handskriven antavla som jag hade fått ärva stod det visserligen Kila, Värmland, så det tog ett tag innan jag hade lokaliserat dem till rätt socken. Men sen slukade jag alla hembygdsböcker om Stora Kil, skrivna av **Frej Alsterlind**, särskilt **Den gamla kyrkplatsen**. Där fick jag en bild av de gårdar där Anders och Sara hade tjänat innan de gifte sig 1754 och flyttade till Dömleskogen, Nedre Ullerud. Från detta par har det nu växt fram ett helt system av värmlänningar. I Frej Alsterlinds förträffliga bok fick jag även upp ett spår till Saras morfar, Petter Casparsson Ålqvist, sergeant, f 1682 i Sunne, d 1763 i St Kil. Petter var gift med en änka i Skärningsberg och hade

tjänstgjort i sju år under Karl XII, bl a vid Fredrikshald.

Plötsligt blev jag intresserad av Karl XII:s krig! En nyutkommen bok ramlade över mig på biblioteket:

Uppsnappade brev från Karl XII:s norska fälttåg 1716 av Peter Ullgren.

Där återges, med ytterst engagerade författarkommentarer, autentiska brev från soldater i fält, som aldrig nådde sina adressater, för de beslagtogs av fienden och finns bevarade i Rigsarkivet i Köpenhamn. Ett av dessa brev gav mig särskilt hjärtsnörp. Det var skrivet av Petters bror Johan Casparsson Ålqvist till deras mamma Sara i Sunne. Efter läsningen skrev jag till Peter Ullgren och tackade för brevet å Saras vägnar. Han blev lättad när jag kunde rapportera att Johan överlevt kriget (för jag hade hittat honom i db för St Kil 1750).

Namnet Sara har alltså återkommit i flera generationer, och även det mer ovanliga Casper. Den Casper Larsson som var far till bröderna Ålqvist i Sunne var troligen uppkallad efter

sin morfar. Hans mor hette nämligen Dordi Caspersdotter och var ”en främmande hustru”, möjligen hemförd från krigståg av sin äkta make Lars Larsson. Fältväbeln Lars Larsson blev avrättad 1657 för fjärde resan hor. Den rafflande historien berättas av **Arne Linnarud i Sunnebygda 2007**. Arnes artikel fick jag upp när jag helt enkelt googlade på Casper Larsson. ”Horkarlen” Lars Larsson var min fm mm fm mf ff.

Sonen Johan (Jonas)

Tillbaka till Anders & Sara i Dömleskogen: Deras yngste son Jonas (som var deras Jonas nr tre och min ana) föddes i Forshaga, Grava 1777. Som barn flyttade han med föräldrarna till Sätterstorp, Alster. Där hämtade han sitt nya efternamn, Zettersten, när han drog vidare till Karlstad och fick drängtjänst hos handlanden Erik Frykman. Förnamnet ändrade han till Johan när han kom sig upp. Och det gjorde han rejält! Torparsonen avancerade så småningom till brukspatron på Stora Brattön i Bohuslän. På vägen dit gifte han sig med prästdottern Brita Maria Wallstedt från Steneby i Dalsland. Hur detta par fick ihop det kan man undra. Jag har en teori, delvis baserad på **Birgitta Eneroths bok Kavaljeren Farbror Eberhard**. I samma rote (Karlstad nr 10) som Frykman bodde nämligen Paul Gustav Lidback, förebild till Selma Lagerlöfs Farbror Eberhard. Lidback var studiekamrat i Uppsala med Gustaf Wallstedt och blev hembjuden till den wallstedtska prästgården i Steneby. Tycke uppstod mellan P G Lidback och kamratens syster Julia Wallstedt, och de gifte sig

1801. Min uträkning är att lillasyster Brita Maria kom och hälsade på dem i Karlstad och där fick kontakt med deras stilige granne Jonas-Johan Andersson-Zettersten.

PG Lidback

Verklighetens Farbror Eberhard, alltså P G Lidback, var förresten en ännu mer speciell person än vad som berättas i Gösta Berlings saga. Han verkade som radikal samhällsförbättrare just på Hammarö, där jag råkar bo. Fantastisk information om Lidback fann jag i **Hammarö hembygdsbok**. Där kröp min värmlandshistoria geografiskt ännu närmare. På Hammarö kyrkogård snubblade jag snart över en Lidbacksgrav, visserligen inte Paul Gustavs, men hans son Julius'. Som barnbarns barnbarn till Julii kusin blev jag till och med upphöjd till gravrättsinnehavare. Inte för att jag önskade det, men jag tycker att graven bör bevaras för att hedra Lidbacks insats för socknen.

Lars Justi Wallstedt

Gemensam svärfar till P G Lidback och Johan Zettersten var prosten i Steneby Lars Justi Wallstedt. Uppgifter om honom finner man lätt i **Karlstads stifts herdaminne** av **Anders Edestam**. Där visar det sig att både han och hans hustru nr 2 var värmlänningar. Det kan ha underlättat deras accepterande av drängen Johan Z. som måg. Mamman till Julia och Brita Maria Wallstedt hette Maria Nordengren och var från Ilanda, Grava. Spåren bakåt från henne leder till Värmlandsnäs.

Prosten själv var född som Lars Jostsson i Karsvalla, Väse 1721. En mental kick att söka vidare i den riktningen, nåja i flera riktningar, fick jag av **Petrus Magni Gyllenius: Dagbok 1622-1667**. Det är njutbar läsning. För en billös idag är det inte alls svårt att identifiera sig med Gyllenii vedermödor att ta sig fram till fots, till häst eller med båt. På sin väg delar han med sig av användbara personuppgifter. Med stöd av senare

uppgiftslämnare på Disbyt och Anbytarforum har jag nu kommit ner till tolfte generationen på Väsesidan, och landat hos bonden Arvid i Flatvik, Ö Fågelvik.

Johans dotter och släkten Åhlander

Fler trådar till Värmland – och till bibliotekshyllorna – återstår att nämna. Min fm mm Gustava Zettersten, född 1805 i Steneby och uppväxt i Bohuslän som barn till Johan och Brita Maria, gifte sig nämligen med en Åhlander, fallen efter komministern i Foss Anders Åhlander. Anders' ursprung är höljt i dunkel, men han ville väldigt gärna tillhöra Värmlands nation när han studerade i Lund på 1690-talet! I **P. Wilners matrikel för Lunds universitet 1667-1732** antecknas han som västgöte (W. Gothus), tillhörig Värmlands nation, befriad från skatt till fattigvården p g a egen stor fattigdom. I registret till denna matrikel står att han borde tillhöra annan nation. En annan bok, **Värmlands nation** av **O. Sjöström**, refererar: "Vid nationsmötet 1695-02-22 uppstod frågan om Andreas Magni Åhlander kunde emottagas i Wermlands nation vid Lunds universitet. Härpå svarade pluraliteten att detta ej kunde ske, då han är av annan nation, helst som hans testimonium vitae gifver tillkänna hans förriga förhållande." I en handskrivna matrikel över värmländska studenter i Lund, som jag fick läsa på stadsbiblioteket i Karlstad, förekommer Anders Åhlander på samma sida som sin blivande svåger Andreas Benedicti Carllöf från Karlstad. Kanske var det som i fallet Lidback-Wallstedt, att studentkamraten presenterat Åhlander för sin syster. I alla fall blev Anders upptagen i Värmlands nation – och fick sin värmländska mö.

Genom Elisabeth Carllöf, Anders Åhlanders första fru, hamnade jag i Karlstad igen. Hon var dotter till smeden och brobyggaren Bengt Månsson Carllöf. Denna uppgift (från **Elgenstierna**) fick mig att plöja allt

om Karlstads broar, t ex i **Nygrens Karlstads stads historia, del 1**, där Bengt Månsson nämns. Enligt Karlstad C 1 dog han 1699-06-13. Hans far ska enligt Elgenstierna ha varit Måns Jonsson, även han brobyggare, född 1550.

Om Bengts farfar, Jon Månsson Carllöf, mjölnare (1513-1613), berättas mycket intressant i **Mats Ronges Det gamla Karlstad**. "Gamle Jon" eller "Jon på berget" byggde en kvarn på dåvarande Galgberget, nu Kvarnberget i Karlstad. Efter flytten dit kallade han sig Bergman (s 387). Det efternamnet återtog av hans sonsonson Johannes Benedicti Bergman, komminister i Karlstad. En son till Jon Månsson-Carllöf-Bergman, Laurentius Jonae (Lars Jonsson), blev fö o också präst och återfinns i Herdaminnet som kyrkoherde i först Tingvalla, sedan Grava 1573-1595.

Tryckta källor upplyser alltså om Elisabeth Carllöfs härkomst på farsidan i flera led. Men jag saknar namn på deras fruar! En enda ledtråd till Elisabeths mamma finns i artikeln om hennes bror Johannes Benedicti Bergman i Herdaminnet. Där står att hans mor, som var pappa Bengts andra hustru, var dotter till "bergsmanen Denis Paschilius Chenon och Johanna Persdotter". Denna fröken Chenon är en gåta. Hennes föräldrar och farföräldrar tycks ha blandats ihop i texten. Och frågan kvarstår om hon även var mor till min fm mf ff fm Elisabeth Carllöf.

Avslutningsvis vill jag ge ett exempel på hur **Herdaminna** kan vara till ledning även utan präster i släkten: I en inflyttningslängd för Foss (O), gällande en helt annan gren, fann jag en anteckning "Drängen Johannes Eriksson f 1799 i Ryr ... uppvisat bevis från Tholer". Vad eller vem är Tholer? En ort eller person? Karlstads stifts Herdaminne ger besked: Pehr Tholér var kyrkoherde i Torps pastorat (P). Tack vare det – och med viss känedom om stiftsindelning - kunde jag följa min mf mf Johannes Eriksson bakåt.

Vem var Hedström

Av Peter Borg

På norra sidan av Borgviks kyrka står den här gamla gravstenen, helt ensam på en plats av kyrkogården där det inte finns eller har funnits några andra gravar. Markens beskaffenhet på stället är mig veterligt sådan att berget går upp ganska långt och det sannolikt är alldeles för grunt för kistgravar. På stenen står:

N HEDSTRÖM
*4/4 1832 + 19/10 1870

Sockeln har sjunkit ganska djupt efter alla år men lyfter man upp grästuvorna framför, kan man läsa längst ner under årtalsraden: PSALMEN 476:3.

För att kunna se den rätta versen får vi då gå tillbaka till 1819 års stadfästa psalmbok, den som var gällande vid tiden för Hedströms död och då lyder versen:

Min själ går fri ur dödsens dal, Där bojan man begrafver; I himlen, bland de trognas tal, Umgångelse hon hafver. Säll den, som är i herrans hand! Säll den, som hem till fridens land Från lifvets stormar hunnit!

De flesta Borgviksbor, både förr och nu, samt alla vi med anknytning till Borgvik på ett eller annat sätt, har väl någon gång undrat över vem **N HEDSTRÖM** var och varför hans gravsten står på denna märkliga plats, så också jag.

När jag i min barn- och ungdom vistades i Borgvik om somrarna, frågade jag de äldre släktingarna om vem denne Hedström var och varför hans gravsten står på denna undanskymda plats.

En teori jag hörde, var att det skulle ha varit en person som tagit sitt liv, alltså en självspilling, men ingen visste riktigt säkert.

Det hela föll mer eller mindre i

glömska men sedan jag blev lite äldre väcktes min nyfikenhet på nytt, bakom namnet måste ju ha funnits en individ och för en tid sedan beslutade jag mig för att försöka få fram lite fakta om det här, som Ni kommer att få ta del av här.

Ett argument som stöder självmordsteorin kan ju vara att ”graven” ligger avsides och inte tillsammans med övriga begravda sockenbor, men ganska snart insåg jag att argumenten mot att han skulle vara en självspilling är fler än de för.

Vid tiden för Hedströms död, 1870, var det belagt med stor skam och vanära inför både andra människor och inte minst Gud, att ta sitt eget liv, självspillingarna begravdes visserligen avsides, i tysthet men utan gravstenar för att så snart som möjligt bli bortglömda

Det var inte lätt att få håll på bubblan. Ingenstans i Borgviks kyrkoarkiv vid tiden för sin död finns någon Hedström angiven. Inte i död- och begravningsböckerna, inte i husförhörslängderna eller någon annanstans vilket innebär att han vid sin död inte var kyrkoskriven i Borgviks socken utan i någon annan församling.

I vilket fall måste han ju haft någon

anknytning till Borgvik och dessutom varit relativt välsituerad med tanke på hans för tiden storslagna gravmonument, då de flesta döda jordades utan någon gravsten eller minnesmärke alls efter sig, i enstaka fall ett hemsnickrat enkelt litet träkors, bortruttnat efter några år, som gravvård.

Eftersom han inte fanns i Borgvik och jag inte hade en aning om i vilken socken eller rent av landsända han avled den 19/10 1870, blev det genast mer komplicerat än vad jag hade räknat med från början. Jag beslutade mig för att försöka börja söka systematiskt och i första hand i Värmland och gå igenom död och begravningsböckerna för Värmlands socknar från A till Ö, år 1870 för att försöka finna honom.

Turligt nog kom jag inte längre än till ”B” och Bro socken där jag hittade ”Arrendatorn Nils Nilsson Hedström på Hammars säteri”, avliden den 19/10 år 1870. I Bro församlingsbok för år 1870 kan man då läsa

Arrendator Nils Nilsson Hedström, född 1832 i Borgvik, Hustru Selma Juliana Åsberg, född 1842 i Strömstad. doter Maria Carolina, född 1866 i Bro doter Anna Emilia, född 1870 i Bro

Nils Hedström med hustru inflyttar till: Hammars säteri i Bro socken 1866 från hemmanet Närbyen i Gillberga.

Ursprunget

Tack vare de uppgifterna kunde jag spåra honom som född i Torserud, Borgviks socken år 1832 som yngst av sex syskon, son till avlidne brukaren Nils Larsson och hans hustru Maria Larsdotter.

Fadern avled i september 1831 av oangiven sjuka (sju månader före Nils födelse), och modern Britta Larsdotter gifte om sig 1836 med Nils Persson från Närbyen i Gillberga, som

varit i tjänst på gården som dräng i några år, jag återkommer till dem senare.

Nils Hedströms levnadsbana

Torserud i Borgvik var vid den här tiden ett stort hemman och jordägarna var av ålder tämligen välbärgade, så även Nils mor och styvfar.

År 1854 flyttar Nils från föräldrahemmet i Torserud till Vreta klostersonn i Östergötland, där han på Sjöggestads egendom står antecknad som "lantbrukselev".

Under sin vistelse där tar han sig namnet "Hedström". Därifrån flyttar han 1856 till gården Torp i Vånga församling i samma landskap, där han arbetar som rättare.

År 1859 flyttar han tillbaka till Borgvik och föräldragården i Torserud och sedan 1864 till Närbyn i Gillberga där han står antecknad som brukare.

I husförhörslängden finns en anteckning om attest att i Strömstad ingå äktenskap med fröken Selma Juliana Åsberg, född 1842, dotter till en sjökaptan där.

Hon flyttar till Närbyn i Gillberga i mars år 1866 och makarna flyttar i juli 1866 till Hammar i Bro socken där Hedström står som arrendator av säteriets jord- och skog.

På Hammar föds två döttrar, Maria Carolina f. 1866 samt Anna Emilia f. 1870.

Nils Nilsson Hedström avlider på Hammar den 19/10 1870 på grund av sjukdom och jordfästningen äger rum i Bro kyrka den 29/10 samma år.

Tyvärr finns ingen dödsorsak angiven i dödboken, eftersom prosten Wikland i By, som skrivit in dödsfallet, uppenbarligen var mycket sparsam med dylika uppgifter i kyrkböckerna, både i moderförsamlingen By och annexförsamlingarna, bl. a Bro.

Efter dödsfallet

Nils Hedströms jordfästning äger alltså rum den 29/10 1870 i Bro kyrka.

Redan den 15/11 förrättar man bouppteckning på Hammar efter honom. Bouppteckningen visar ett överskott i dödsboet på drygt 6000 riksdaler, en ansevärd summa på den tiden. I bouppteckningen finns också poster som läkarvård och mediciner från Säfte apotek, vilket ytterligare stöder påståendet att han inte tog sitt eget liv.

Gravplatsen

Var liket förvarades efter jordfästningen i Bro kyrka den 29/10 1870 finns det inga dokument eller anteckningar om men generellt i en del församlingar jordades inga lik under den kalla årstiden när jorden var tjälad.

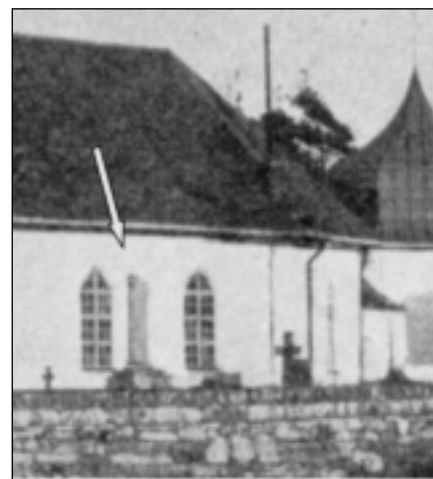
Man använde istället en så kallad vintergrav, där man förvarade liken tills tjälarna var borta och det gick att gräva separata gravar. En vintergrav kunde vara en källare under kyrkan, ett större murat utrymme under jorden utomhus eller helt enkelt någon större bod i anslutning till kyrkogården.

Hur denna vintergrav såg ut just i Bro är okänt men i ett protokoll angående kyrkogårdens utvidgning i Bro från år 1871 nämns faktiskt "vintergravven", så det är uppenbart att där fanns en sådan. Att det däremot skulle ha varit tjäle redan i månads-skiftet oktober-november verkar osannolikt men tyvärr får vi inte reda på hur eller var Hedströms lik förvarades tills vidare.

På 1890-talet kom en generell förordning att vintergravarnas tid var förbi, liken skulle jordas direkt efter jordfästningen.

Däremot i ett kyrkostämmoprotokoll från Borgviks församling, daterat den 11 juni 1871, beviljar kyrkostämman en ansökan från änkefru Selma Hedström från Hammar i Bro socken att upplåta en gravplats sydväst om sakristian om en yta på trettiosex kvadratalnar, (12.71 kvm), till en kostnad av trettio riksdaler riksmünt.

Här ser vi klart och tydligt den ursprungliga platsen för Hedströms gravplats, stenen med den karaktäristiska snedbrutna kolonnen, en bra

Den ursprungliga platsen för Hedströms gravplats. Kort ca 1900.

bit sydväst om sakristian och enligt mina mätningar och beräkningar ungefär på samma plats som Karl Johan Mobergs och Emil Johanssons gravar idag finns.

Först trodde jag att kolonnen någon gång gått sönder eftersom den verkar "snedhuggen" men tydligen skulle det vara så från början, i annonsen nedan

från 1800- talets senare hälft ser vi att det skulle vara "bruten" kolonn.

Då vet vi alltså att det var just här som N HEDSTRÖM blev jordad 1871, men varför står gravstenen nu ensam på andra sidan kyrkan?

Några dokument som berättar om "flytten" finns tyvärr inte, gamla gravböcker och gravkartor från den här tiden finns inte bevarade men man kan ju anta att gravrätten från 1871 på kanske femtio år, var förverkad en bit in på 1920-talet och ingen släkting hade intresse av att förnya den.

Alla platser på den lilla trånga kyrkogården behövdes för nya gravar och de gamla gravarna behövde användas på nytt.

Kyrkovaktmästaren tyckte kanske att det var synd att bara ta bort och förstöra ett trots allt så storslaget, ovanligt och spektakulärt gravmonument för Borgviks lilla kyrkogård som Hedströms, utan flyttade helt enkelt över det till den norra sidan för att bevara det för framtiden där det ännu står kvar än idag.

Andra teorier mottages tacksamt av undertecknad.

Änkan

Selma Hedström, som endast var tju-goåtta år när hon blev änka, bor kvar på Hammar i Bro till år 1872 då hon tar döttrarna med sig och flyttar tillbaka till sin födelseort Strömstad, där hon år 1873 ingår sitt andra äktenskap och denna gång med handlanden och sedermera rådmannen Anders Pejlit, f. 1838 och får flera barn med honom. Anders Pejlit avled år 1910 och hustrun Selma år 1924. Båda ligger begravna i Strömstad.

Döttrarna

Dottern Maria Carolina, f. 1866 ingår år 1889 äktenskap med komminister Anders Magnus Nilman i Grinstad på Dal, född i Östra Fågelvik 1855, sedermera komminister i Göteborgs domkyrkoförsamling och slutligen utnämnd till kyrkoherde i Örgryte församling, Göteborg.

Äktenskapet var barnlöst och Anders Magnus Nilman avlider 1927 i Göteborg och hustrun Maria Charlotta, f. Hedström avlider år 1946.

Dottern Anna Emilia, f. 1870 ingår år 1903 äktenskap i Strömstad med Anders Wilhelm Lundgren, f. 1867. I äktenskapet fanns flera barn. Anders Wilhelm Lundgren avlider år 1954, och Anna Emilia år 1957, båda i Strömstad

Modern och styvfadern

Hedströms mor, Maria Larsdotter och hennes man Nils Persson bor kvar på hemmanet i Torserud, och blir med tiden tämligen välbärgade.

Nils Persson var en mycket respekterad person i Borgviks socken, han

blir med tiden både nämndeman och kyrkvård samt ledamot i kyrkorådet och sockenstämman och man ser hans namnteckning på många kyrkoråds- och sockenstämmoprotokoll.

Nils Persson avlider 1884 av leukemi och hustrun Maria Larsdotter avlider 1889 av ålderdom.

Bägge vilar i "Kyrkovärden Nils Perssons, Torserud, familjegrav". Graven, som finns kvar på Borgviks kyrkogård, är belägen i raden vid den östra kyrkogårdsbalken och är en så kallad "fondgrav", vilket innebär att bemedlade personer förr kunde sätta in en större summa pengar på en fond i kyrkans regi vars avkastning gick till gravens underhåll "för all framtid".

Nils Perssons familjegrav är en av de få fondgravar som fortfarande finns kvar i Borgvik.

Källor

Borgviks kyrkoarkiv (Värmlandsarkiv)

Bro kyrkoarkiv (Värmlandsarkiv)

Näs häradsrätt, bouppteckningar

Värmlands läns adresskalender 1894 (annonser) 1870

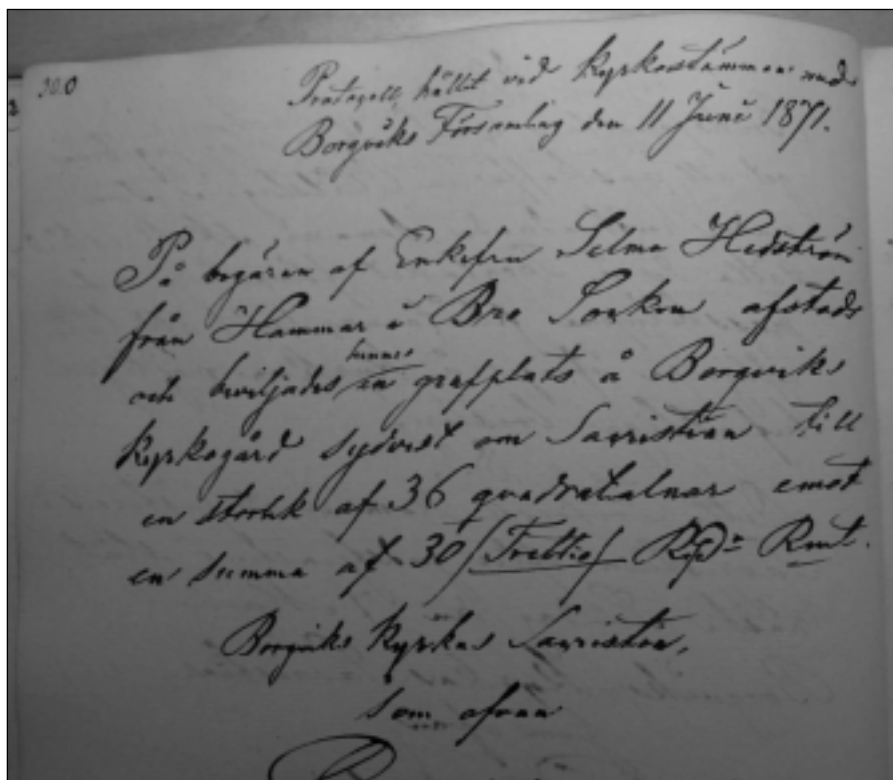
S. Överström: Bilder ur Kroppa sockens historia (om vintergravar)

Fredrik Carlsson: Borgvik förr och nu utg. 1904 (gammal bild på kyrkogården)

1819 års stadfästa psalmbok

Egna bilder, tagna år 2007

Bild från vykort ur egen samling

I ett kyrkostämmoprotokoll från Borgviks församling, daterat den 11 juni 1871, beviljar kyrkostämman en ansökan från änkefru Selma Hedström från Hammar i Bro socken att upplåta en gravplats sydväst om sakristian om en yta på trettiosex kvadratalnar, (12.71 kvm), till en kostnad av trettio riksdaler riksmünt.

Rödsot eller dysenteri – ”en farsot i två akter”

Av Anders Höglund

Rödsot finns beskriven redan på sanskrit (fornindiska). Sjukan följde perserkungen Xerxes trupper på deras marsch genom Tessalien år 482 f. Kr., och har sedan troget följt alla krigståg fram till detta århundrade. Rödsot är den dåliga hygienens oskiljaktiga följeslagare.

År 1452 uppträdde farsoten i det danska truppläget vid Jönköping och avbröt krigstågen genom Sverige. Våldsamma rödsotsepidemier rasade i Sverige på Gustav III:s tid, speciellt 1773-1784, med årliga dödsiffror på 15 000. Rödsot orsakade den sk lantvärnssjukan i Sverige under 1808-1809 års krig och skördade då blomman av vår manliga ungdom. Den svåraste epidemin pågick 1808-1813 med 50 000 döda. Tioårsperioden 1851-1860 avled 26 000 svenskar i sjukdomen.

Rödsot följer på illaartade och

smittosamma diarréer. Utom att det därvid märkes någon feber, törst och sömnlöshet, igenkännes den strax av dess pinsamma slet och trägna, ofta fruktlösa trängningar till stols, med blodblandad stinkande gör eller tarmskav, som därest tjänlig bot ej emellankommer, slutas med kallbrand i tarmarna.

Numera har farsoten bringats under kontroll i Sverige. Rödsoten förekom så sent som 1941-1944, under det finska fortsättningskriget.

Det ovan skrivna är hämtat ur ”Svenska sjukdomsnamn i gångna tider”, av Gunnar Lagerkranz, 1983.

Rödsoten i Rudskoga

Rödsoten förekom alltså framför allt under två perioder, 1773-1784 och 1808-1813. Hur påverkade detta befolkningen i Rudskoga?

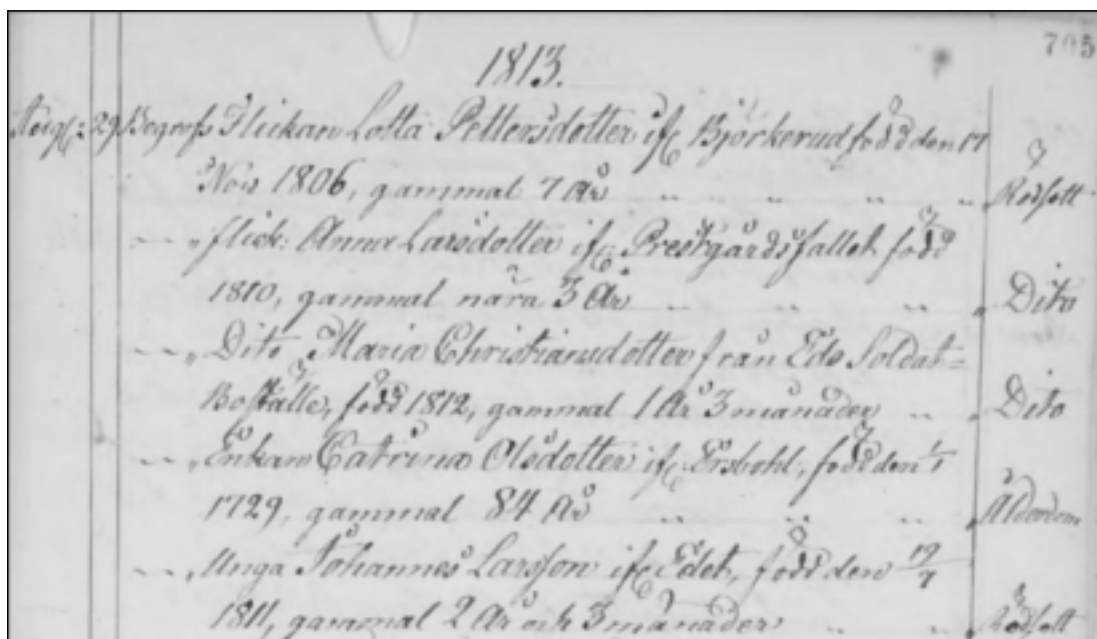
1773-1784

Under åren 1773-1784, dog 48 personer (15%) av rödsot, varav 36 (11%) var barn upp till 20 år. Det totala antalet döda under perioden, var 323. Åren 1773 och 1783 utmärker sig särskilt. År 1773 dog 66 personer. 24 anges ha dött av rödsot, varav 19 barn.

År 1783 dog 45 personer. 22 anges ha dött av rödsot, varav 15 barn upp till 20 år. Under de övriga åren dog ett barn 1774, och ett 1777 av rödsot.

1808-1813

Under perioden 1808-1813, är rödsot den enskilt största dödsorsaken, med undantag av dödsfall på grund av ålderdom (51 personer).

Utsnitt ur död- och begravningsboken år 1813. Den visar att 5 personer begravdes samma dag, 29 augusti. Förutom änkan Catarina Olddotter från Eriksbol, som dog av ålderdom 84 år gammal, räknas fyra barn upp. Alla dessa dog av rödsot.

De fyra barnen var; Lotta Pettersdotter från Björkerud – 7 år; Anna Larsdotter från Prästgårdsfallet – nära 3 år; Maria Christiansdotter från Eds soldatboställe – 1 år och 3 månader; och Johannes Larsson från Edet – 2 år och 3 månader.

Antalet barn i låg ålder, som dog i rödsot, var förskräckande stort.

Döda i rödsot i Rudskoga 1808-1813

År	Ort	Född	År	Ort	Född		
1808	Kerstin Jansdotter	Östra Bjurvik	1758	1813	Gustafva Svensdotter	Bässebol	1812
1809	Cajsa Ersdotter	Röreholm	1801		Kerstin Andersdotter	Bässebol	1752
	Sven Persson	Skottlanda	1807		Anders Peter Larsson	Bässebol	1811
1810	Anders Nilsson	Brännhallarna	1799		Maria Christiansdotter	Edet	1812
	Erik Nilsson	Brännhallarna	1802		Johannes Larsson	Edet	1811
	Britta Nilsson	Brännhallarna	1805		Anna Jonsdotter	Eriksbol	1806
1811	Zacharias Jansson	Edet	1796		Jonas Gustaf Jonsson	Eriksbol	1810
	Stina Håkansdotter	Eriksbol	1753		Anders Larsson	Eriksbol	1810
	Cajsa Danielsdotter	Kolerud	1810		Johanna Nilsson	Gatkärret	1812
	Maria Stina Ersdotter	Kolerud	1811		Erik Andersson	Norra Gisselbacka	1813
	Stina Ersdotter	Kolerud	1795		Jacob Carlsson	Ingelsrud	1808
	Lisa Larsdotter	Kolerud	1808		Petter Persson	Kolerud	1812
	Sven Bengtsson	Svensbol	1811		Maria Lena Pettersdotter	Perstorp	1808
	Erik Ersson	Tokebols ägor	1809		Stina Pettersdotter	Perstorp	1803
					Anna Larsdotter	Prästgårdsfallet	1810
1812	Erik Larsson	Revsten	1785		Lars Ersson	Prästgårdsfallet	1811
	Stina Andersdotter	Revsten	1740		Anders Larsson	Runnebol	1803
1813	Kerstin Olsdotter	Bjurvik	1754		Maria Lena Jonsdotter	Runnebol	1811
	Cajsa Nilsson	Bjurvik Östra	1774		Cajsa Larsdotter	Skottlanda	1788
	Lotta Pettersdotter	Björkerud	1806		Maria Jansdotter	Upplanda	1765
	Anders Svensson	Bässebol	1809				
	Olof Svensson	Bässebol	1805				

Det är påfallande många barn bland dödsfallen i rödsot. På ett par ställen i tabellen kan man se tydligt att hela eller delar av en syskonskara dött under samma kalenderår.

Av 265 döda under perioden, anges 41 (15%) ha dött av rödsot. Drygt hälften av dödsfallen i rödsot skedde år 1813 (25 personer). Därefter följer 8 döda år 1811. Övriga 8 fördelar sig på åren 1808, 1809, 1810 och 1812.

Under år 1809, dog också 12 personer i fältfeber. Det är ett samlingsnamn för några olika sjukdomar, bland annat rödsot. Fem av dessa var barn mellan 5 månader och 14 år. Övriga vuxna mellan 19 och 59 år.

En kontroll av dödsfall av rödsot socknarna runt Rudskoga under perioden 1808-1813, visar 94 dödsfall i Nysund, 34 i Visnums Kil, 33 i Visnum och 8 i Södra Råda.

Döda i rödsot 1807-1814

	1807	1808	1809	1810	1811	1812	1813	1814	SUMMA
Rudskoga		1	2	3	8	2	25		41
Södra Råda		1	1		6				8
Visnum					18	8	3	4	33
Visnums Kil	16				13	5			34
Nysund			2	*	11	52	29		94
SUMMA	16	2	5	3	56	67	57	4	210

Den blinde stadsmusikanten Cedergren

Av Pelle Räf

I denna tidskrifts nummer 3 år 2009 hade jag förmånen att få presentera det lilla jag då snokat fram om den tidigare okände stadsmusikanten Johan Cedergren, som var bosatt i Karlstad från 1740-talet till sin död 10/11 1778.

Artikeln slutar med en västgotaklimax, eftersom jag inte hade lyckats hitta uppgifter om vilket eller vilka instrument Cedergren trakterade, och inte heller om han eventuellt var anställd och avlönad av staden.

Sedan dess har jag emellertid uppmärksammat en föga utnyttjad källa till Karlstads 1700-talshistoria, nämligen de renskrivna kämnärsrättsprotokoll som ligger i original i Göta hovrätts arkiv. Detta förvaras numera i Vadstena landsarkiv. Protokollen är emellertid avfotograferade och tillgängliga på mikrofilm i Värmlandsarkiv.

Cedergren vs Clargrund

Hovrättsens arkivvolym

EVII:Baa:1242 tilldrar sig till en början vårt intresse. Den innehåller bl a kämnärsrätts session 15/5 1744. Dess paragraf 19 på sidorna 43-46 lyder:

”Det hade Stads Musicanten Johan Cedergren, till i dag låtit inkalla Skomakaren Mäster Nils Clargrund¹ med påstående det han måtte påläggas till honom återbetala en waxläders hud² eller deß wärde 6. D^r S^{mt}, emedan han skall samma hud förl. Sommar i aug. Månad af honom emottagit, at derutur taga Läder till at försko³ ett par stöflar med, hwilket han ock wärkstält, men sedan Cedergren, då stöflarne warit färdige, kommit till Clargrund at hämta dem, och äfwen welat taga huden tillbaka, har han märkt at derutur warit

mera tagit, än som till stöflarne åtgådt, hwarföre han, som är blind anmodade garfwaregesällerne Anders Nordstedt och Eric Jernberg⁴ at besiktiga huden, hwilka nu äro tillstädes och derom wittna kunna.

Skomakaren Clargrund närwarande, ärböd sig wilja en lika god hud, eller deß wärde återbetala, doch ej högre än 4 D^r 16 öre S^{mt}, efter som Cedergrens hud, hwilken han uparbetat, ej mer skal warit wärd.

Cedergren anhölt at ofwannämde wittnen måtte edel. intyga huru mycket huden warit wärd, hwilka altså till wittnes Edens afläggande admitterades och sedan särskilt berättade, neml.

1. Anders Nordstedt: at han sedt den huden som Jean Cedergren lemnat till Skomakaren Clargrund, hwilken han kunde skatta till Sex D^r S^{mt}, hwarunder en slik hud nu för tiden icke köpes,

2° Eric Jernberg intygade sammaledes at huden war wärd Sex D^r S^{mt}.

Johan Cedergren påstod niuta ärsättning för sin härmed hafda kostnad och tidspillan.

Utslag.

Emedan Skomakaren Mäster Nils Clargrund efter Johan Cedergrens nu påstående ärbudit sig att skaffa honom en så god waxläders hud i stället för den han af Cedergren emottagit och sedermera uparbetat eller ock deß wärde i penningar återställa, och samma hud enligt wittnens Anders Nordstedts och Eric Jernbergs edel. utsago är skattad till Sex D^r S^{mt} wärde, Altså pröfwar rätten skäl[ig]⁴ det bör Skomakaren Clargrund inom 14 dagar ställa kiäranden Johan

Cedergren härutinnan tillfreds, så at han antingen en lika god hud återbekommer eller i brist deraf förnöja honom med Sex D^r S^{mt}; och som käranden blifwit nödsakad at lagl. söka Swaranden, samt således någon kostnad påbragts, Så bör ock Swaranden i ärsättning derföre Kiäranden wedergälla med Twå D^r S^{mt}.”

Stadsmusikanten Cedergren var alltså blind. Vi inordnar honom därför i den långa raden av kända och okända synskadade musiker under seklernas lopp, förslagsvis alltifrån den holländske blockflöjtsvirtuosen och kompositören Jacob van Eyck (ca 1590-1657) via den österrikiska pianisten och tonsättaren Maria Theresia von Paradis (1759-1824) till den svenske jazzpianisten Reinhold Svensson (1919-1968), domkyrkoorganisten Ola Höglund (1942-1987) i Visby samt den amerikanske popartisten och multiinstrumentalisten Stevie Wonder (f 1950).

Cedergren vs Örgren

Efter en tidsödande men långt ifrån fullständig genomgång av Karlstads kämnärsrättsprotokoll från återstoden av 1740-talet fram till slutet av 1770-talet konstateras, att Cedergren förmodligen delvis beroende på sitt handikapp sällan förekom i något mål. I protokollet 6/9 1763 (§63) läses dock om ”Stads Musicanten Johan Sedergren” och ”Pedagogen” Örgren⁵, som blivit osams om kobete vid Sundstatjärn. Cedergren vann målet.

Cederlund vs Egnell

Vidare uppträdde Cedergren två gånger 10/9 1765 (§§85 & 86) som kärande. Först mot borgaren Erik Söderberg⁶, som han krävde på likvid för 20 lass obetald gråsten(!). Därefter

betydligt mer intressant mot

”Borgaren *Jonas Egnell* med påstående, att af honom niuta betalning, för 2de dagar, som han tillika med sin tjenstegåbe spelat på *Egnells* Bröllopp”. Egnell kom icke tillstädes, varför tredskodom avkunnades. Den innebar att Egnell ålades att gottgöra Cedergren med 6 daler silvermynt minus värdet av 16 alnar lakan han lämnat som delbetalning för bröllopsmusiken.

Tyvärn får vi inte heller här veta vilka instrument som Cedergren och hans ”tjenstegåbe” trakterade under bröllopsdagarna. Ett rimligt antagande är att åtminstone en av dem spelade fiol. Men då förutsätter vi att gossen eller ton-åringen inte enbart var ledsagare (”personlig assistent”) åt sin blinde principal. Ynglingen kan ha varit identisk med en bortåt tjuo år

gammal *Magnus Svensson*, som året därpå kring midsommar sattes i läns-häktet misstänkt för bl a stöld.

Han blev sittande i kurran ett halvår, innan rätten 11/12 lyckades få honom dömd för sabbatsbrott, en dom som dock hänsköts till Göta hovrätt.

”Mindre anständige Lekar”

Magnus ansågs nämligen ”flere gånger användt Sabhaten till mindre anständige Lekar och tidsfördrif”. Detta var en av rättens versioner av att Magnus t ex hösten innan tillsammans med andra lärgossar och ”stadspigor” en söndag anordnat en ”sammankomst”, d v s lekstuga, hos borgaren Petter Söderberg⁸, varunder det dansats samt ”tracterats med rußin, mandel, Såcker och win”. Om dessa excesser vittnade bland

andra Magnus’ ”förra Husbondes Stads*Musicanten Cedergrens* Hustru *Clara Wall*” och Cedergren själv. Han framhöll, att Magnus under sin tjänstetid hos honom ”aldrig blifwit beträdd med någon otrohet.” Det framkom också, att Magnus tidigare tjänat på Lång i Grums och då bevisat ett bröllopp i Skruvstadtorp.

Flera utsagor under andra halvåret 1766 angående Magnus, hans kumpaner och deras snålt tilltagna och hårt hållna fritid med frierier,

Trangärdstorpens ena flygel. Mangårdsbyggnaden nedbrunnen.

ger alltså små inblickar i hur det unga småfolket roade sig på den här tiden. I ett vittnesmål råkar vi dessutom få veta, att några av stadens besuttna under midsommardagen varit på bal på ”Hemmanet **Trangärdstorp** ½ mil härifrån Staden”⁹, och att äldre fruntimmer förmodligen fraktats dit i schäs.

”För hållen dans och lekstufwa utan sina husbönders lof” natten 14-15/12 1777 blev ett dussin pigor och drängar instämnda till kämnärsrätten två dagar därefter (§§192 & 200). Ungdomarna hade samlats sent på kvällen hos skomakaren Bergsmans änka och hennes son¹⁰, vilka också anklagades för delaktighet i överträdelsen av lagar och förordningar. Men alldenstund de senare påstod sig redan ha gått till

sängs, när dansfolket anlant med spelman och eget ljus, friades de av rätten. Undslappstraffgjorde bla även ”Stads *Musicanten Cedergrens* dräng *Nils Nilsson*”, eftersom han deltagit i den försenade lussebalunsen med husbondens samtycke. Protokollet innehåller tyvärr inte den anlitate spelmannens namn, men nog frestas vi anta att det var Cedergren själv eller hans i övrigt okände dräng?

Musik och dans

Omnämmanden av musik och dans är på det hela taget svåra att hitta i kämnärsrättsprotokoll från 1700-talet. Det från 11/6 1782 (§75) innehåller dock en uppgift om musik från domkyrkotornet Kristi Himmelfärdsdag, en företeelse i äldre tider som är väl dokumenterad från Karlstad och flera svenska städer. En

köpman anklagades för att ha haft dörren till sin handelsbod öppen denna helgdag. Han försvarade sig med att han i boden haft några vänner på besök, ”hwilka åstundade at se och höra den af *Scholæ* ungdomen i Thornet hållne sång och *musique*”. Tornmusiken leddes säkerligen av domkyrkoorganisten *Gabriel Gärtner* (1715-1792).

Huruvida någon formellt eller bara till namnet efterträdde Cedergren som stadsmusikant i Karlstad vid slutet av 1770-talet är tills vidare okänt. Emellertid öppnades invigningen 23/10 1785 av *Filipstads* återuppbyggda kyrka ”med en fullstämmig Instrumentalmusik”.

På sockenstämma i staden fem dagar innan hade sekreteraren Biesert¹¹

åtagit sig att bli a ”besörja om *Musicians* anskaffande ... troendes att 4^a *Violister från Carlstad*” etc borde räcka. De skulle avlönas med medel ur den ”allmänna byggnads *Cassan*” och ”undfagnas” av brukspatronen Widberg¹². Filipstads kyrkoarkivs räkenskaper tycks dock inte innehålla något om avlöning till dessa troliga amatörmusiker. Någon av dem kan vara omnämnd av Lennart Hedwall i dennes doktorsavhandling ”En öfversigt af musiken inom Wermland”.

Stadsmusikanten Joneus

Mot slutet av 1700-talet förefaller kyrkmålaren i Karlstad Erik Jonæus' äldste son Erik Henrik¹³ ha utbildat sig till musiker utanför hemorten. En annons i ”Carlstads Stifts och Stads Tidningar” 1800:nr 44(1/11) lyder nämligen:

”Målaren Jonei älsta Son Eric Hindric Jonæus som nyligen är hemkommen, ärbjuder sin tjänst at informera på Violin, Fleutravärs och Violongsal m.m. samt at stämma Claver emot lindrigt pris, hwarom kan accorderas. Och bor han hos sina Föräldrar.”

Vid ett dop i Karlstad 27/11 1804 tituleras denne Jonæus ”Stads Musicanten”. Detta är tillika hans titel, då han på sockenstämma 11/8 1805 i Gåsborn söker och på prov får organist- och klockarbeställningen i denna bergslagssocken. Men redan ett par år senare begär han avsked och flyttar därifrån utan uppgift om varthän.

Stadstrumslagaren

Något vid sidan av ämnet bör avhandlas, att i Karlstad fanns under den nu undersökta tiden men även tidigare

en stadstrumslagare. Om man inte hade en bleckblåsare tillgänglig, var förmodligen en av trumslagarens huvuduppgifter att kalla stadens innevånare att lyssna till uppläsning av kungörelser.

Denna förmodan bekräftas i vittnesmål till ett långt kämnärsrättsärende 23/9 1774 (§177). Vidare kan man tänka sig att stadstrumslagaren istället för att blåsa, *trummade* in julfrid och marknadsbörjan. Detta antagande kan sägas styrkas till hälften med ett citat ur saköreslängden för år 1803, där det står att en bonde fick böta ”för olofl[ig] handel innan Trumman gådt”.

I domkyrkans räkenskaper 1720 finns en utgiftspost till ”*Jöns Trumslagare*”¹⁴ för slitet trumskinn. Efter stadens och kyrkans brand året innan saknade man nämligen kyrkklocka, varför Jöns ”med Trumman gaf teckn” när gudstjänsten skulle börja.

Stadstrumslagaren *Sven Janssons* hustru *Stina Svensdotter* födde barn 1760, 1765, 1767 och 27/10 1770. Den sista gången kallades dock maken åkare. I övrigt har jag som hastigast inte kunnat hitta fler uppgifter av intresse om denne stadsbetjänt.

Senast år 1770 efterträddes Jansson som stadstrumslagare av en Johan Andersson, något senare benämnd Falk¹⁵. Tillsammans med ”*Qwinfolket*” *Stina Persdotter*¹⁶ anklagades han 27/3 1770 för lönskaläge av den nitiske stadsfiskalen *Per Billing* (1733-1809). De undgick dryga böter, eftersom de lovade gifta sig med varandra, ”hwarom de ock handsträckning [=’handslag’] gjorde”. Dock skulle de skänka 2 daler silvermynt

vardera till domkyrkan ”för otidigt sängelag”. Så gjorde de ock samma år, bekräftar en inkomstpost om 4 daler i domkyrkans räkenskaper, tidstypiskt med endast Stinas namn angivet. Räkenskaperna sköttes vid denna tid exemplariskt lättläst av domkyrkoorganisten Gärtner, som också var domkyrkosysselman.

Stadstrumslagaren Johan Falk förekommer därefter stundom i kämnärsrättsprotokoll. I bl a det från 5/4 1774 (§45) tituleras han ”Stadsskogwacketaren”. Han hade alltså två funktioner i staden. Men specialister på Karlstads territoriella historia må uppge var stadsskogen låg under 1700-talet.

Falkens hustru *Stina Persdotter Berg* figurerar ytterligare en gång i protokoll. Hon hade nämligen förkvävt ett piltebarn i sömnen 22/11 1773. Men då fallet var uppe i kämnärsrätten en vecka senare (§252), hade stadsfältskären *Arvid Flanck*¹⁷ undersökt den lille och ”alls ingen åkomma funnit utvärtas”. *Stina* frikändes.

För att avslutningsvis återgå till spelemannen *Cedergren*, måste nämnas att han hade en samtida kollega i Kristinehamn, stadsmusikanten *Petter Groth*¹⁸. Denne tycks i varje fall i likhet med Jonæus ha behärskat orgel. Ty han sökte visserligen utan framgång organisttjänsten i Nysund 1764, men fick en kollekt ”för det han haft besvär några Söndagar spela på *Orgelwäcket* här i Kyrkan.”

1. Skomakaren *Nils Clargrund* (ca 1700-1776) var gift med hovslagar-dottern ”*Lisbeta*” *Springfeldt* (1705-1770). Svärfar och svärson sysslade sålunda båda med skoarbete.

2. Vaxläder var ljus gulbrunt med köttsidan utåt (Nordisk familjebok).

3. = ’förse (skodon) med nytt framläder’, d v s ovan- eller överläder (SAOB).

4. Dagen innan garvargesällen *Anders Nor(d)stedt* vittnade i kämnärsrätten till *Cedergrens* förmån, hade han tagit

FAKTARUTA

Trangärdstorp

Godset finns omnämnt i kyrkböckerna sedan tidigt 1700-tal. När den siste ägaren, Carl Widlund (1887-1968) avled, testamenterade han gården till fastighetsbolaget Lundbergs. Tyvärr lämnades fastigheten vind för våg och 1976 ödelades den vackra huvudbyggnaden av en brand. Det som nu återstår är två fallfärdiga flygelbyggnader.

Kan ägarens ointresse möjligen bero på att gården ligger inom I 2's gamla övningsområde?

ut flyttbetyg till Fredrikshald, d v s Halden i Norge. Om *Erik Jernberg* tycks inte Karlstads stadsförsamlings kyrkoarkiv ha något att förtälja.

5. *Johan Örgren* (ca 1700-1772) var lärare vid Karlstads fattigskola, närmast en föregångare till stadens folkskola.

6. Borgaren *Erik Söderberg* (1735-1803) var handelsman och gift med *Maria Lisa Warlind* (f ca 1735). Hustrun kan eventuellt ha varit dotter till löjtnanten *Sven Warlind* (ca 1690-1750) i Gillberga, bl a enligt en uppgift i bouppteckningen efter denne.

7. I källorna stavas borgaren *Jonas Egnells* (ca 1728-1782) släktnamn ofta "Ignell". Han tituleras såväl fodermarsk som dess vardagligare synonym åkare. Därjämte i det maskinskrivna registret till Karlstads födelseböcker en gång även "Formskärare", d v s ungefär = 'träsnidare'. Vid kontroll i själva födelseboken 2/11 1770 konstateras dock, att där står "Formask". Registrets uppgift är alltså en felläsning av en hart när naturlig sammandragning av 'fodermarsk'. Ett memento för släktforskare att aldrig lita på en sekundärkälla!

Egnells bröllop hade timat 28/12 1762. Bruden hette *Ellika Sjöberg* (1733-1773) och var dotter till båtkarlen och borgaren *Sven Sjöberg* (ca 1700-1766). Ellika födde fem barn 1763-70, varav de båda sönerna *Kristian* (f 1764) och *Sven* (f 1770) *Ignell* uppnådde mogen ålder. År 1775 gifte Egnell om sig med sin piga *Lena Henriksdotter* (f ca 1752).

8. Borgaren *Petter Söderberg* (1731-1803) var bror till Erik Söderberg och alltsedan 1760 gift med *Margareta Warngren* (ca 1740-1807).

9. På Trangärdstorp bodde då överjägmästaren *Herman Bellström* (1707-1768) och hans hustru *Helena Sofia Lund(e)* (ca 1716-1778).

10. Skomakaren *Bengt Bergsmans* (ca 1714-1770) änka hette *Katarina Ahlberg* (ca 1720-1787). Även hennes

son *Jakob Persson Bergsman* (1751-1807) var skoflickare --- eller om så föredras becksömskomakare --- och gifte sig 1779 med båtkarlsdottern *Greta Stina Pank* (1759-1819).

11. Denne Biesert var rimligtvis amatörmusikern, fältskärssonen och kungliga sekreteraren *Nils Biesert* (1758-1807), som några år tidigare förefaller att ha varit informator på Kalhyttan strax väster om Filipstad. År 1793 gifte han sig i Karlstad med *Maria Katarina Werling*, som eventuellt kan ha varit dotter till en bruksinspektör i Köla.

12. En notis i "Inrikes Tidningar" 20/4 1786 nämner att råd- och handelsmannen samt brukspatronen *Ambrosius Widberg* (ca 1733-1797) blivit vald till riksdagsman för Filipstad. Han hade säkerligen råd att bjuda musikanterna på förplägnad efter högtidsstunden i kyrkan. Ty inventariesumman i bouppteckningen efter honom, daterad 28:de och följande dagar i mars 1797, slutar på 38.588 daler. Bouppteckningsinstrumentet är 70 sidor långt. En bibliotekarie fånglas särskilt av 2½ sidor med drygt 80 poster böcker. Av juridiskt intresse är, huruvida den enligt födelseboken oäkta sonen och blivande kaptenen *Isak Widberg* (1782-1808) fick ära honom eller inte.

13. Porträtt- och kyrkmålaren, tillika kämnären *Erik Jonæus* (1733-1805) var son till skepparen och borgaren *Jonas Månsson* i Karlstad. Förutom *Erik Henrik* (f ca 1766) fick Jonæus och hans hustru *Sara Kajsa Quick* (f ca 1736) två söner, varav målaren *Per Gustav Jonæus* (1776-1824) tillfälligt förekom som polskespelman på fiol i Oskarsstad, d v s Arvika, midsommarhelgen 1818. Angående Biesert och bröderna Jonæus se bl a min bok "Orglar och organister i Karlstads stift"!

14. Denne "Jöns" kan ha varit identisk med "Jons Mattisson" betitlad stadstrumslagare, vars hustru "Maria Pedersdotter" födde en son Johan

i staden 15/11 1710. Dopvittne var "Studios[us] ... *Erich Tholerus*". Möjligt är också att vi finner dessa föräldrar i Karlstads vigselbok 24/10 1705, födelsebok 1/3 1706 och husförhörslängd 1721-27. Den som vill ta del av ytterligare uppgifter om Jöns vilka är svåra att verifiera, hänvisas till "Herdaminnet" 3:245 och *Carl Wilhelm Bromander* (1865-1963) i "Värmland förr och nu" 1946/47. Men en värmlänning "Ericus Tholerus" skrevs i alla fall in vid Uppsala universitet 1709, för att hamna ännu längre ute i periferin. Där konstateras, att *Erik Tholerus* slutade sina dagar som rådman i Karlstad 1743.

15-16. Efter en djupdykning i kyrkoarkivet blir man övertygad om, att Johan Andersson är samme person som den *Johan Falk* (ca 1742-1786) som i bl a husförhörslängden 1769-74 och fram till sin död bär titeln (stads-)trumslagare. I kyrkböckerna benämnes hans hustru *Stina Berg* (ca 1744-1786), som följaktligen måste vara identisk med Stina Persdotter.

17. Vid sidan av en stadsläkare ("Stads-Medicus" eller "Stads-Physicus") med akademisk utbildning, fanns i städer under 1700-talet ofta en stadsfältskär eller "Stads-Chirurgus". Enligt Karlstads dödbok avled *Arvid Flanck* 2/3 1804, 80 år gammal. I sin läkarehistoria påstår *Johan Fredrik Sacklén* (1763-1851), att Flanck var född i Norrköping och att hans förnamn var David. Modern hette förmodligen *Kristina Hahn* (f ca 1695) i följe Karlstads husförhörslängder 1755-64.

18. *Petter Groths* osäkra årtal hämtas ur Kristinehamns husförhörslängder, som yppar att han var född ca 1713 och "afsomnad 1767", med stor reservation för att det andra årtalet avser endast hans hustru *Anna Britta Westerberg* (ca 1714-1767).

Värmlands Museums arkiv

Av Helena Röjder

Museets arkiv är under ständig tillväxt. Genom tjänstemännens arbete fylls nytt material på hela tiden. Det kan gälla utställningar, eller andra projekt inne på museet, men också olika uppdrag utanför huset.

Forskare som kommer till arkivet kan ta del av handlingar av vitt skilda slag. Museets eget arkiv innefattar bland annat uppgifter om Värmlands Museums samlingar inom konst, föremål, textilier och foto, liksom en hel del material om de utställningar som har visats på museet sedan 1929.

Museets kulturhistoriker gör dokumentationer av samtiden, som bland annat innefattar fotografering av miljöer eller olika event, liksom intervjuer. Värmlands Museum har också gjort dokumentationer kring t ex Arvikafestivalen och 60-talet.

Den topografiska delen av arkivet är indelad sockenvis. När någon av museets byggnadsantikvarier är ute på antikvarisk kontroll, exempelvis vid någon byggnad som genomgår renovering, genererar det i dokumentationsmaterial som ritningar, foton, historiker och rapporter, allt som har relevans för ärendet ifråga. I det topografiska arkivet finns således en hel del material om kyrkor, byggnadsminnen, herrgårdar och övriga byggnader.

Vi har inventeringar, som har gjorts av allt ifrån skansar, sätrar eller stenbroar, till prästgårdar och interiört måleri.

Har museets arkeologer varit ute på uppdrag i länet uppstår motsvarande arkivmaterial, och dessutom ofta fyndmaterial, som förvaras i museets arkeologiska magasin i Ulvsby.

I ämnesarkivet kan man hitta information om värmländska författare, fältjägare, dräktskick, värmlandsfinnar, traditioner och mycket annat.

Men allt material är inte producerat i museets verksamhet. Vi har också ett femtiotal olika personarkiv i varierande storlek. Helge Kjellins arkiv är det i särklass största. Han var landsantikvarie, arbetade på Värmlands Museum från 1929 till 1950 och hans främsta intresseområden var kyrkor, ikoner och arkeologi.

Bland övriga personarkiv kan nämnas Fredrik August Boltzius, Nils Westlind, Smålands-Pelle samt Helmer Lagergrens samling, som är en guldgruva för släktforskare, med många uppgifter över värmländska släkter.

Vill du veta mer?

Gå in på museets hemsida varmlandsmuseum.se och klicka på ”Sök i våra samlingar”. Där finns en förteckning över arkivet och museets övriga samlingar, bland annat finns en katalog över museets böcker och en fotodatabas.

Värmlands Museums arkiv ligger en trappa upp i Nyrénhuset, som är museets nyare byggnad. Du är välkommen att boka en tid för ett besök!

Ring eller maila till Helena Röjder, arkivarie:

Telefon: 054/701 19 50

E-post:

helena.rojder@varmlandsmuseum.se

Släktforscardagar i Örebro

Av Eva Lejrin

Så var det åter dags för släktforscardagar, denna gång i Örebro. Värmlands Släktforskarförening anordnade för andra gången en bussresa och fyllde två bussar. En utgick från Årjäng och en från Arvika.

Under resan underhölls vi med frågetävling och lotteri. Väl framme var det bara att bestämma hur man ville fördriva dagen. Massor av föreläsningar fanns att välja bland och utställarna i mässhallen var många.

För egen del började jag med att lyssna på Jan Mårtensson, diplomat och deckarförfattare, välkänd för de flesta. Hans tema var ”Marskalken och löjtnanten” och beskrev givetvis hur Jean Baptiste Bernadotte blev svensk kung. Friherre Carl Otto Mörner, f 1781 och officer spelade en betydande roll i detta fick vi veta. Carl Otto var minsann ingen ”skrivbords-officer”. Nej, han deltog aktivt bl a i slaget vid Oravais 1808, där han blev svårt sårad. Just Oravais intresserar mig mycket eftersom jag har anor där, varav många dog - dels i kriget och dels i farsoter, som drabbade befolkningen som en följd av kriget. Men detta är en helt annan historia och har inget med Bernadotte att göra.

Hur som helst så lyckades denne Carl Otto Mörner mot alla odds att påverka successionsordningen i Sverige. Vid riksdagen i Örebro 1810 valdes ju Jean Baptiste Bernadotte till svensk kung och blev Carl XIV Johan. En annan mycket välkänd föredrags-hållare var Christopher O'Reagan, men hans tema för dagen intresserade tyvärr inte mig. Han är ju annars mycket trevlig att lyssna på. Det fanns en mängd olika föreläsningar att välja bland, men tyvärr var de flesta föreläsningssalar alltför små, så vi var många som inte kom in på de

föredrag vi ville lyssna på. Min egen reflektion blir att man inte skulle ha haft så många föreläsningar utan i stället satsat på några få och haft dem i den stora kongresshallen. Det var många med mig som var besvikna.

Ett föredrag till lyckades jag klämma in mig på. Det handlade om ”Vardagens fotografi i Sverige – familjebilder”. Ett i och för sig intressant föredrag, men inte ett som jag valt i första hand. Det handlade bl a om hur vi kan åldersbestämma fotografier och fotografiets utveckling, men jag skulle vilja veta mera om vilka bilder jag ska spara bland alla dessa som jag inte kan identifiera. Och vad ska jag göra med resten?

I mässhallen kunde man också sitta ner och lyssna på olika föreläsningar eller ska vi kanske hellre kalla det informationer från de ”stora” t ex Genline, Riksarkivet och Arkiv Digital.

Jag ville veta mera om Genline, eftersom det är ett program jag inte har själv och det verkar ha hänt en hel del i Genline. Tyvärr var inte föreläsaren och datorn helt överens så det blev inte så bra. Så det blir väl till att bota-nisera själv på deras hemsida.

Mat och kaffe fanns lätt tillgängligt i mässhallen, vilket är en förutsättning för att man ska orka med en hel dag. I övrigt verkade det vara kolossalt mycket på gång i Örebro denna helg, men tyvärr ... en dag går så fort och det är svårt att hinna med allt. Mässan lär vara den största som arrangerats under Släktforscardagarna sedan starten. Cirka 100 utställare hade man räknat med och det stämde säkert för de var många, men mässhallen var ändå inte trång. Det var lätt att orientera sig men ibland var

det förstas svårt att komma fram till just den monter man var intresserad av. Jag lyckades ändå få några nya kontakter och information som jag tror kan bli användbar.

En stor eloge till de som arrangerat resan – i första hand Ingegerd Karlstedt och Gunilla Niklasson Klarqvist. De har lagt ner mycket arbete på detta men precis som i fjol så fungerade allt alldeles utmärkt. Övriga medresenärer tycktes också vara nöjda med sin dag i Örebro.

Hur blir det nästa år tro? Då går släktforscardagarna av stapeln i Norrköping. Det blir nog svårt att klara av på en dag!

Skåltjärn

En bit – 1,5 mil – nordväst om Filipstad ligger en liten by med en livaktig hembygdsförening.

För några år sedan gav de ut en skrift, som ger en kort historik över byns utveckling och en inventering över nuvarande fastigheter samt gårdar och torp som inte brukas längre.

Som så ofta i de här trakterna är det etableringen av en hytta som är orsaken till att folk har flyttat till just den här platsen. Hyttan anlades av finska bergsmän och privilegierades 1639. Enligt folkräkningen 1890 hade byn 178 invånare.

I den gårdsinventering, som upptar huvudparten av antalet sidor, anges namnen på ägarna samt i vissa fall familjemedlemmarna. Beskrivningen har i en del fall kompletterats med hågkomster av nu levande orsbor.

Att de som arbetat med skriften har en mycket stark känsla för hembygden, kan man utgå ifrån med ledning av titeln: ”Skåltjärn i våra hjärtan”.

Åke Hörnqvist

Örebro-bilder

Alla utställare fick plats i den stora mässhallen.
Foto: Jens-Åke Nilsson

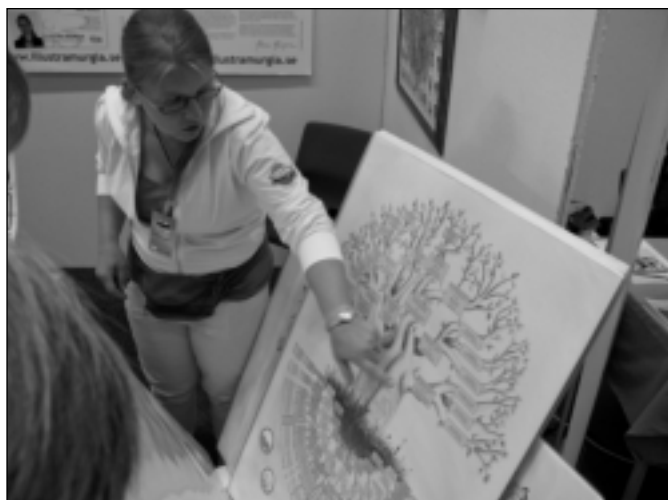
Huvudsponsor Arkiv Digital.
Foto: Olle Andersson.

FamilySearch - mormonernas släktforskning på nätet.
Foto: Olle Andersson.

Föreningen DIS - Datorn I Släktforskning - var som vanligt väl representerade.
Foto: Olle Andersson.

Anna Murgia, Illustramurgia, visade sina vackra, handmålade släkträd. Foto: Olle Andersson.

Mats Ahlgren delade ut många knappar till "Rötters vänner".
Foto: Olle Andersson.

Släktforskardagarna

Av Anneli Johannesson

Mässan

Att gå runt bland utställarna på mässområdet var som att gå på marten i Filipstad eller en mässa av vilket slag som helst – med den skillnaden att i stort sett allt är intressant. Det är som ett enda stort smörgåsbord av trevliga människor, böcker och information om allt som släktforskare kan tänkas ha nytta av och en del som man inte kunnat tänka sig. Det fanns förstås en mängd släktforskarföreningar, men också programvaror, olika sorters arkiv, författare, hembygdsföreningar, smeds-, vallon-, och finnforskare, kartor, fotoförbättring, flygfotografade hus och målade släkträd. Mest udda i år var nog den som sålde mätutrustning till hjälp för arkeologiska utgrävningar.

Vårt bord var väldigt välbesökt. Som vanligt delade vi plats med Värmlandsarkiv och hjälptes åt. Vi svarade på mängder av frågor och slog nytt försäljningsrekord. Det är framförallt CD-skivorna som säljer nu och det är en stor fördel för oss på sikt, inte minst för att pappersregistren tar plats och är tunga att känka med sig.

Extra roligt var att Petra Berglund från Värmlandarkiv belönades för sin hjälp till projektet Namn åt de döda.

Riksstämman

I stora drag följer riksstämman samma formalia som ett vanligt föreningsårsmöte förutom att deltagarna är föreningsrepresentanter och att stämman börjar med ett mycket långdraget avprickande av närvarolistan, förening efter förening, person efter person.

Verksamhetsberättelse mm kan de som vill hitta via Rötters hemsida. Intressant om än lite segt var berättelsen om vändningen av förbundets ekonomi.

Soliditeten är god ”för att vara en förening”, och det finns också en del pengar i kassan. Vändningen beror framförallt på att förbundet lyckats minska kostnaderna ordentligt genom billigare lokaler och färre anställda. Senare under stämman framkom dock att ekonomin svajar betydligt från år till år eftersom den beror mycket av hur försäljningen går, vilket i sin tur beror på om förbundet har någon ny produkt som lanseras under året.

De flesta är rätt tystlåtna under stämman, men det verkar mer eller mindre ha blivit tradition att Nils Marelius från Sotenäs släktforskarförening yttrar sig. Han försvarade i ett långt tal sin förenings motion om folkbokföringen (om 190 000 personer felräknade) som missades i förra årets protokoll, och han var nära att begära att styrelsen inte skulle få ansvarsfrihet.

Styrelsens förslag om att instifta ett nytt pris till årets eldsjäl bifölls. Några exempel på motioner till stämman, och resultatet:

Att släktforskardagarna ska hållas bara vartannat år – avslag.

Att förbundet ska utveckla kontakterna med släktforskare i andra länder och även återupprätta den engelska Röttersidan. Styrelsen höll med och lade också till att man funderar på att anordna en svensk-norsk konferens i Karlstad och att man funderar på att starta en Wiki-sida (där alla kan bidra) om att släktforska i andra länder. Motionen ansågs besvarad.

På bilden från bordet syns Gunnar Allenmark och Gunnar Jonsson i full aktivitet. Foto: Anneli Johannesson

På bilden syns Petra och Anna-Lena Hultman från Sveriges Släktforskarförbund. Foto: Anneli Johannesson.

Att resultatet av årsstämman beslut alltid ska följas upp vi nästkommande årsstämma – bifall.

Inför nästa år

Några exempel ur verksamhetsplanen:

- Anbytarforum skall flyttas till en ny teknisk miljö.
- Släktforskning kommer att marknadsföras i pensionärstidningarna och ICA-kuriren, med information om startpaket och föreningar.
- Folkbokföringsfrågor skall bevakas.
- Helén på kansliet har utbildats i PUL, personuppgiftslagen, och kan

vid behov hjälpa föreningarna. Resultatet sjunker med minskande antal medlemmar och är även beroende av att inga nya produkter lanseras under året, men är trots det fortfarande positivt.

Valet av styrelse orsakade en lång diskussion, som beroende på hur man ser det kan kallas för öppen och ärlig, eller för personangrepp. Sju personer var nominerade till fem platser.

Slutet blev en sluten omröstning med ännu en genomgång av alla närvarande, men den gav ett ganska enhetligt slutresultat som alla verkade vara nöjda med.

Arkivens Dag

Årets upplaga av Arkivens Dag har klimat som huvudtema. För att ge släktforskare och andra arkivkunder möjlighet att se den stora arkivdepån i Zakrisdal, har aktiviteterna förlagts dit.

Alla är välkomna dit lördagen den 13 november kl 11 00 – 15 00.

Kort vägbeskrivning: Om du kommer från Bergvikshället skall du svänga till höger in på Ullebergsleden och därefter ta andra avfarten till höger.

Ordföranden har ordet - hösten 2010

Ett halvår har jag nu varit föreningens ordförande och ingen dag utan telefonsamtal eller e-post. Det är ofta förfrågningar från Norge och USA.

De flesta släktforskarfrågorna skickar jag vidare till våra lokalombud, där det finns sådana. När det gäller förfrågningar från USA och Norge tar vår förre ordförande Bengt Nordstrand hand om dem.

Sommarens evenemang har varit mycket lyckade. Vi har deltagit på Edebymarten i Övre Ullerud, Gammelvala i Brunskog, Klarhälja på Kärnåsen, höstmarknaden i Ransäter, Halvarsstugan i N Finnskoga, Sunne Kulturvecka och Skördefesten på Värmlandsnäs.

Vid deltagandet i dessa aktiviteter inspirerar vi besökarna till att börja med släktforskning vilket bl.a resulterar i studiecirkel och nya medlemmar. Vi får också en bra avsättning för våra böcker och CD-skivor samt knyter nya kontakter.

Årets stora aktivitet - utöver Släktforskningens Dag - är Släktforskardagarna. I år arrangerades de i Örebro. Vi hade en monter på mässan tillsammans med Värmlandsarkiv och för oss var dagarna en succé.

Vi hade massor av besökare, våra böcker och CD gick åt som smör i solsken. Fler artiklar om detta evenemang finns i detta nummer av tidningen.

En ordförandekonferens hölls fredagen 27 augusti i Conventum, där förbundsordförande Barbro Stålheim var ansvarig.

Vi avhandlade bl.a.

- 1) Hur mår förbundet? Förbundsordförande Barbro Stålheim, förbundskassören Lars Sandell, och IT-ansvarige Björn Jönsson.
- 2) Jubileumsåret 2011, förbundet fyller 25 år nästa år
- 3) Familysearch samarbetar med Riksarkivet med indexering av sökning i kyrkböckerna, 400 miljoner namn sökbara, Le Roy Billberg
- 4) Vad gör hembygdsrörelsen för att utveckla sin verksamhet? Generalsekreteraren Jan Nordvall i Sveriges Hembygdsförbund
- 5) Vad gör vi för att utveckla vår rörelse? K-I Ångström från förbundet
- 6) Geline har blivit en del av An-

cestry. Genlines vd Mikko Olinen

- 7) Hur ser släktforskningen ut i framtiden? DIS ordförande Daniel Berglund

Under Släktforskardagarna skapas många kontakter och klart blev redan att SVAR och DIS-Norge kommer att medverka under Släktforskningens dag i Karlstad 19 mars 2011.

Kvar av föreningens aktiviteter i år är att vi medverkar under "Karlstad årets kulturkommun 2010" på biblioteket i Karlstad den 16 oktober, Arkivens Dag den 13 november Zakrisdal, och till sist julmarknaden i Hembygdsgården Bråtarna i Forshaga den 20 - 21 november.

Under höstlovet kommer "Programgruppen" att erbjuda ett 10-tal högstadieungdomar en information om släktforskning och "prova-på" under två dagar på Värmlandsarkiv.

Projektet "Hela Värmland" går framåt den 29 september kommer vi att vara i Sunne på biblioteket kl 18.00, då information om DIS även utlovas.

Hans

Kristinehamns Släktforskargrupp Höstens program

Måndagen 27 september, mellan kl.15.00 och 18.00.

Dagträff. Informationsbyte, tips och allmänt gagg. Bo Axelsson och Gunnel Larsson kommer att finnas på plats.

Torsdag 30 september, kl.18.30.
Dis/Disbyt med Kjell Hasselroth. Han skall bl.a. visa oss hur man använder Disbyt.

Onsdag 13 oktober, kl.19.00.
Bibliotekskväll. Då kommer Bennie Åkerfeldt och berättar om Resandefolket. Med sig har han trubaduren Pelle Jageby.

Torsdag 21 oktober, 18.30.
Frågekväll. Vi försöker lösa problem och knyta ihop släkt.

Torsdag 18 november, kl.18.30.
Brage Lundström från Västerås berättar om smedernas levnadsförhållande i släktforskningen.

Allt sker på Biblioteket, i hörsalen, en trappa upp.

Släktforskargruppen i Arvika

Gruppen träffas den första måndagen i månaden kl 17 00 – 19 00 på biblioteket i Arvika.
D v s 6/9, 4/10 och 1/11.
Decembermötet är ännu inte bokat.

Höstens program - Karlstad

Torsdag 16 september
Kl 18 30 Arkivcentrum, vån 7
Hitta borttappade anor med Disbyt
Kjell Hasselroth informerar om hur man använder Disbyt som en genväg för att hitta släktingar som flyttat eller av annan anledning inte kan hittas i kyrkböckerna.

Torsdag 14 oktober
Kl 18 30 Arkivcentrum, vån 7
Från postryttare till Posten AB
Bertil Enell berättar om Postens historia.

Torsdag 4 november
Kl 18 30 Arkivcentrum, vån 7
Forska i adelssläkt
Den förste von Post stupade i slaget vid Landskrona 1677. Olle von Post berättar om att forska i en släkt med

udda namn och som är väl dokumenterad.

Torsdag 2 december
Kl 18 30 Arkivcentrum, vån 7
Karlstad i förändring – en tidsresa
Olle Nilsson, arkivpedagog på Värmlandsarkiv, berättar en spännande historia med utgångspunkt från den CD, som arkivet producerat om kvarteret Mercurius i Karlstad

Släktforskardagarna 2011
NORRKÖPING · 26-28 AUGUSTI · LOUIS DE GEER

Alla dessa register och databaser!

Av Lars Gunnar Sander

För en tid sedan lästa jag i en släktforskartidning att Kungliga biblioteket driver ett projekt där man digitaliserar äldre svensk dagspress och lägger ut resultatet i en sökbar databas på internet(<http://magasin.kb.se:8080/searchinterface/>).

Vid en första titt visade sig denna sida vara en veritabel guldgruva för att använda ett slitet uttryck inom släktforskningen. Här sökte jag nu en prästänka som spårlöst försvann för mig år 1779. Och se där, en dödsnotis var införd i Inrikes tidningar år 1797! Hon hade avlidit i en socken långt ifrån den varifrån hon försvann för mig.

Allteftersom jag snubblat över olika användbara register och databaser har jag lagt in länkar till dessa bland mina favoriter.

Jag har vetat om att Släktforskarförbundet på sin portal Rötter har ingångar till register och databaser, men tyvärr inte haft anledning att titta närmare på dessa. Men nu tycker jag det var hög tid att göra så.

En hänvisning till den ovannämnda mycket användbara databasen borde väl finnas på Rötter, resonerade jag och klickade mig dit.

Sakregister A-Ö står det på tredje raden i huvudmenyn i vänstra spalten. Låter bra, tänkte jag och klickade mig dit, men inte fanns där något om databaser. Tillbaka till utgångspunkten ögnade jag igenom hela huvudmenyn, och mycket riktigt, i slutet fanns en hänvisning till databaser under rubriken **Sökfunktioner!**

Varför i fridens namn finns inte en så väsentlig sak som databaser med i sakregistret undrar man.

Nåväl, under **Databaser** finner man följande:

- Avrättade personer
- Barnhus-Sök
- Emigrantforum
- Gravsten-Sök
- Litteratur-Sök
- Porträttfynd
- Register-Sök
- Samefynd
- Släkt-Sök
- Snabb-Sök
- Socken-Sök
- Tillfällighetsfynd
- Årsbok-Sök

Först några allmänna reflektioner. Varför slutar namnet på en del databaser med "-Sök", kan man undra?

Denna benämning antyder ju att det är fråga om ett program och inte en databas. Och vad är det för mening med att ha ett emigrantforum här? All information om emigranter bör väl hänvisas till EmiWeb för att underlätta sökandet för släktforskaren.

Klickar man på Snabb-Sök så kommer man till en sida där alla de ovannämnda databaserna utom Litteratur-Sök och Släkt-Sök är uppradade med sökrutor. En fullständigt onödig sak som bara förvirrar förstängsbesökaren.

I Litteratur-Sök finner man bland mycket annat matnyttigt ett stort antal CD-skivor. Men någon länk till äldre svensk dagspress finns inte. Likaledes söker man här förgäves Sveriges dödbok samt folkräkningarna 1890, 1900, 1920 och 1980 som förbundet säljer!

Och därmed börjar man tvivla på den här databasen när förbundet inte lagt in sina egna produkter !.

En förträfflig lista över klickbara ämnesområden finns till denna databas. Men för att förvilliga släktforskaren har man lagt den för sig med rubriken Länkar på rad fem i huvudmenyn.

I Register-Sök får man reda på om det finns personregister upprättade till de kyrkböcker som man är intresserad av samt var dessa register finns. 6840 register är katalogiserade, ett antal som jag ställer mig tveksam till. Jag har nämligen bidragit med ett sådant här register och av någon anledning har man på förbundet av detta enda fått ihop sex register genom dubbelredovisning och uppdelning.

Släkt-Sök innehåller listor över släktutredningar i de viktigaste släktsamlingsverken. Dessutom finns här en lista över smedsläkter.

Övriga rubriker under Sökfunktioner är Snabb-Sök, Stora Släkt-Sök samt Sök på Rötter

Snabb-Sök är densamma som finns under Databaser. Varför denna upprepning? Det är svårt att förstå logiken, om det nu över huvud taget finns någon sådan bakom det här.

Stora Släkt-Sök

är nästa rubrik under Sökfunktioner.

Här kan man samtidigt söka i Rötter, Föreningen Släktdata, GF och DIS. Rötter, d v s Anbytarforum och Nättidningen Rötter verkar dominera.

Vad Släktdata bidrar med sägs inte. Denna förenings många sockenregister finns i varje fall inte med här annat än med en förteckning. Inte heller GF:s bidrag specificeras.

Vad beträffar DIS, så sägs klart

ifrån att Disbyt ej ingår, vilket är en stor besvikelse.

Sök på Rötter förefaller också vara en helt onödig företeelse eftersom man här söker i en delmängd av Stora Släkt-Sök.

Tittar man sedan under rubriken **Läsarsidor** i huvudmenyn så finner man åter igen Avrättade, Emigrantforum, Litteratur-Sök, Porträttfynd, Samefynd och Tillfällighetsfynd!

Avslutningsvis skall sägas att mycket förtjänstfullt arbete är nedlagt på det här området. Men presentationen grumlans av en rörig struktur.

Från förbundets sida tycks man inte arbeta aktivt med detta utan förlitar sig på att släktforskare tipsar om olika databaser, en metod som verkar tveksam.

Helst skulle man väl se ett gemensamt sökprogram för alla databaserna.

Kyrkböcker 1896 – 1991

Från Värmlandsarkiv meddelas att de digitaliserade kyrkböckerna för Värmland 1896 - 1991 nu finns tillgängliga hos SVAR.

medborgarskolan

Ny på släktforskning? eller redan inbiten, vi har kurser både nybörjare och fortsättare!
Välkommen!

För anmälan och mer information: www.medborgarskolan.se/karlstad eller ring 054-10 21 40

Släktforskning - grundkurs

Lär dig släktforskningens grunder för att kunna arbeta vidare på egen hand eller gå våra fortsättningskurser.

4 ggr/710:-

[39379] Start 2010-09-20

Må 13:00-16:15 Hans Olsson

[39385] Start 2010-09-20

Må 16:30-19:45 Hans Olsson

Grundkurs Intensiv 1 vecka

Övriga kursdagar 14-17/9 och Ti 21/9 13.00-17.00.

6 ggr/1170:-

[39373] Start 2010-09-13

Må/Ti/On/To/Fr 13:00-16:15 Hans Olsson

Arkiv Digital

Lär dig släktforskarprogrammet

Arkiv Digital.

3 ggr/520:-

[39408] Start 2010-10-18

Må 13:00-16:15 Hans Olsson

[39389] Start 2010-10-18

Må 16:30-19:45 Hans Olsson

Släktforskning - Svar

Lär dig släktforskarprogrammet

Svar.

3 ggr/520:-

[39390] Start 2010-11-08

Må 13:00-16:15 Hans Olsson

[39409] Start 2010-11-08

Må 16:30-19:45 Hans Olsson

Läsa gamla handstilar

Lär dig läsa, tyda och tolka gamla handstilar.

3 ggr/410:-

[39429] Start 2010-11-08

Må 09:30-12:00 Artur Nylin

[39424] Start 2010-09-28

Ti 17:30-20:00 Artur Nylin

Forskarträffar vid datorn

För dig som har gått grundkursen eller har släktforskat i några år, men vill träffa och utbyta erfarenheter med andra som forskar. Vi jobbar i datasalen där du har tillgång i Genline, Arkiv Digital och/eller Svar för 200:-/abonnemang under kurstiden, har du redan något av programmen använder du din egen inloggning.

10 ggr/230:-

[38308] Start 2010-09-23

To 10:00-12:30 Monica Lööf

Föreningens utgivning.

Kyrkboksregister på CD

Vår CD-skiva innehåller uppgifter från 23 socknar
Alla registreringar går fram till 1920.

För närmare information, gå in på vår hemsida:
www.genealogi.se/varmland

Pris 300 kr, för medlemmar 250 kr

Socken	Födde	Vigde	Döde	Registrerare
Bogen	X	X	X	Carl-Johan Ivarsson
Botilsäter	X	X	X	AMS-projekt Cresco
Bro	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Brunskog	X	X	X	Sven Haage
Eskilsäter	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Glava	X	X	X	AMS-projekt i Arvika
Gunnarskog	X	X	X	Carl-Johan Ivarsson
Huggenäs	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Högerud	X	X	X	Rune Hansson
Kila	X	X	X	Gunnar Jonsson
Millesvik	X	X	X	AMS-projekt Cresco
Ny	X	X	X	AMS-projekt i Arvika
Segerstad	X	X	X	Carl-Johan Ivarsson
Stavnäs	X	X	X	Jan Thimberg
Svanskog		X		Framtidshuset i Säffle
Södra Ny	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Tveta	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Vitsand	X	X	X	Framtidshuset i Säffle
Värmskog	X	X	X	Jan Thimberg
Väse		X		A. Carlsson o S. Boström
Älgå	X	X	X	AMS-projekt i Arvika
Ölserud	X	X	X	AMS-projekt Cresco
Övre Ullerud	X	X	X	Jens-Åke Nilsson

Kyrkboksregister på papper

För dem som hellre vill ha registerna på papper, säljer vi
nu ut kvarvarande häften för 50 kr/st

Utöver de församlingar som ingår i CD'n har vi på
persregister över födde avseende Ekshärad, Fryksände och
Östmark samt födde/vigde/döde avseende Älvsbacka.

Födde/vigde/döde Västra Fågelvik finns på CD.

Övriga CD-skivor

Värmlands och Dalslands ortregister

2579 ortnamn i Dalsland och 5532 i Värmland samt
socken- och häradskartor i Excel.

Excel viewer ingår 100:-*

Boställen i Säffle kommun

Sven Johansson

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor
och andra bostadshus. Excelformat..... 100:-*

Medlemstidningar 1984-2003 CD3

78 medlemstidningar i PDF-format. Man kan söka efter
specifika ord i ett eller flera/alla nummer.

På CD:n finns förutom tidningarna även version 7.0 av
Acrobat och en del bonusmaterial..... 100:-*

Värmlands Antavlor 1-100

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-2004. I html-
format, som en hemsida men på CD. Kräver webläsare
som kan hantera ramar 100:-*

Litteratur

Arbetsvandringar Värmland Härjedalen

Roger Alderstrand o ABF Härjedalen

Under 1800-talet 100:-*

En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758

Mats Hellgren

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fört anteck-
ningar om allt som tilldragit sig i prästgården 150:-*

Wermlandslegten Ekelund

Leif Robertson 2003

”Slegtbeskrivning öfver Wermlandslegten Ekelund och
dess förgreningar 1500-2000. 411 sidor, A4, illustrerad,
personregister 250:-*

Kvarnarna vid Rottnafallen

Eric Sundell

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik,
matning, kvarnbeskrivningar. Andra utgåvan 2003. 110
sidor, personregister 100:-*

Ölme härads dombok

Axel Em. Löf

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av
Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll
från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkbok för
tiden 1645-1650, en mantalslängd för Ölme och Varnum
1642 mm. Häftad 234 sidor 125:-*

Torp och ödegårdar i Huggenäs

Gunnar Jonsson m.fl.

86 sidor A4..... 100:-*

Torp och ödegårdar i Ölserud*Maj Olsson m.fl.*

58 sidor A4 60:-*

Torp i Botilsäter*Britta Johansson m.fl.*

47 sidor A4 50:-*

Övrigt**Antavleblanketter**

A3, 6 generationer, 5-pack 15:-

Nytt från VSF 1984-1991

Hel årgång 75:-

VärmlandsAnor 1992-2008

Kopierade exemplar, 4 nr/år

Per nr 25:-

OBS! Medlemmar i Värmlands Släktforskarförening får 10% rabatt på priser som är märkta med *.

Mer information på föreningens hemsida

<http://www.genealogi.se/varmland/> - under "Postorder"**Upprop – domböcker**

För de flesta av oss är domboken den överlägset bästa källan för att få en inblick i våra förfäders vardag och personliga egenskaper.

Detta givetvis under förutsättning att de framträtt på tinget antingen som åtalad, kändande eller vittne. Men jag vågar påstå att det bara är en minoritet av släktforskarna som ger sig i kast med att plöja igenom böckerna.

Jag har själv gjort några tappra försök men gett upp.

Eftersom register saknas måste

man ju läsa sida för sida. När man så småningom lyckats tolka bokstäverna, återstår att tolka texten.

Därför är man ytterst tacksam mot dem som lyckats med både och samt dessutom renskrivit materialet.

För att underlätta sökandet för oss "vanliga" släktforskare, skall jag försöka få till stånd en inventering av befintliga avskrifter eller sammandrag.

Några av dem som lagt ner ett stort arbete på detta känner jag till och dem

har jag listat i nedanstående uppställning. Som framgår är den långt ifrån fullständig.

Den här notisen riktar sig alltså till dig som har en pärm eller flera med avskrifter eller sammandrag.

Meddela mig så kan jag presentera en fullständigare lista i nästa nummer.

E-post:

ake.hornqvist@hammaro.st

Åke Hörnqvist

<u>Härad</u>	<u>Årtal</u>	<u>Författare mm</u>	<u>Typ</u>
Fryxdals	1602-1750	Gunnar Almqvist	Sammandrag
Färnebo	1638-1690	Kjell Åberg/Sven Myhl	Register
Gillbergs	1618-1858	För. Tingshuset i Häljebol	Person- och ortregister
	??????	Kjell Magnell	Avskrifter
Grums	??????	Kjell Magnell	Avskrifter
	1796	Bernhard Granholm	Namnregister
Jösse	?????	Kjell Magnell	Avskrifter
Nordmarks	1669-1865	Gun Albinsson Karlsson	Avskrifter
Näs	1619-1858	För. Tingshuset i Häljebol	Person- och ortregister
Älvdals	1600-1649	Jan-Erik Björk	Sammandrag
	1667-1850	Lars Bäckvall	Avskrifter
	1747-1799	Chris Henning	Saköreslängder
Ölme	1629-1650	Axel Em Löf	Avskrift ???
Grythytt(T)	1641-1778	Carin Widén	Avskrift

Tabellverket 1749 – 1859

Nu finns vår äldsta befolkningsstatistik lätt tillgänglig på nätet.

I Sverige var man unikt tidig med att utarbeta en enhetlig och riksfattande statistik över befolkningen. Under perioden 1749 – 1859 var det Tabellverket som hade ansvaret för insamlingsarbetet. Men själva ifyllandet av de förtryckta formulären var en uppgift för kyrkoherdarna i de enskilda församlingarna. 1858 inrättades Statistiska Centralbyrån och året därpå övertog de ansvaret för befolkningsstatistiken.

Arbetet med att tillgängliggöra materialet på nätet har bedrivits inom ramen för DDB, Demografiska databasen, vid Umeå universitet. DDB startade sin verksamhet redan 1973 med Riksarkivet som huvudman. Sedan 1978 ingår DDB som en särskild enhet vid Umeå universitet.

Vill du botanisera i siffrorna skall du gå in på www.umu.se och där skriva in "Tabellverket" i sökrutan.

Själv har jag varit inne och snurrat runt lite. Bl a har jag noterat att min "hemsocken", Arnäs i norra Ångermanland, hade 1.583 innevånare 1749 och att av dem var 5 änklingsmen att hela 85 var änkor.

I dopstatistiken har jag kunnat konstatera att folket däruppe födde sina barn inom äktenskapet men att det sker en "moraluppluckring" allt efter hand som tiden går. 1750 är det inget barn som föds uä. Hundra år senare är det 7%. Eftersom jag av värmländska släktforskare fått den uppfattningen att barn med okänd fader är ett vanligt problem, har jag också tittat på motsvarande siffror för Sunne sn. Siffrorna där är 1,5% resp 16,0%, vilket tycks bekräfta påståendena.

Jag är helt övertygad om att jag i framtiden kommer att återvända många gånger till denna källa, för att öka min förståelse för den verklighet som mina förfäder levde i.

Åke Hörnqvist

Befolkning 1571 – 1997

Vill man ha siffror på socknarnas antal invånare före Tabellverkets tid, får man gå till Lennart Andersson Palms uppskattningar i boken "Folkmängden i Sveriges socknar och kommuner 1571 – 1997".

Där redovisar han resultatet av sin forskning finansierad av Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet. Syftet med projektet var "att rekonstruera och tillgängliggöra lokala befolkningsdata för tiden före Tabellverket för hela det nuvarande Sverige samt undersöka regionala skillnader i folkmängdsutvecklingen".

Andersson Palm har koncentrerat sig på landsbygdens befolkning, eftersom uppgifter om städerna redan presenterats av historikern Sven Lilja.

Åke Hörnqvist

Adressetiketten

La du märke till förändringen som vi införde på vår adressetikett i i förra numret med angivande av din ev E-postadress?

Syftet med denna förändring är att vi skall få dig att informera oss om du har ändrat din E-postadress.

För dig som inte har någon E-postadress angiven på etiketten så vill vi gärna få kännedom om den. Skicka din E-postadress till Jens-Åke Nilsson jenske.nilsson@telia.com

Om du tycker att idén är bra så kan du säkert tillverka en bättre text. Vi funderar ju även på om vi på etiketten ange "E-post adress saknas" för de som vi inte har.

*Hälsningar
Jens-Åke*

Nr 156

Antavlan utgår från min mor som var född i Östensbyn i Kila, där min morfar var knekt. Därav hans efternamn Öster. Han var troligen den siste knekten där.

Morfars anor kommer från Södra Ny, Huggenäs, Bro och Millesvik. De flesta var torpare eller bönder.

Mormor var född i Norra Höke i Kila och nästan alla hennes förfäder kommer från Kila.

En anfader, Göran Eriksson, var klockare i Kila och han efterträdde sin far Erik Göransson, som också var klockare där före honom.

Göran Eriksson var gift med Katarina Warnberg. Hon var dotter till komministern i Eda, Johannes Warnberg, och hans hustru Kristina Morén, som var dotter till kyrkoherden i Karlstad och Blomskog, Laurentius Moroenius och Engelborg Svenske. Enligt Karlstads stifts herdaminne.

*Ingrid Eriksson
Valnäs, Gammelgården
661 94 Säffle
valnas@minpost.nu*

*Kompletterad av Gunnar Jonsson,
Säffle.*

VÄRMLANDSRÖTTER

Soldatrotar

Har man knektar bland sina anor är soldatroten ett centralt begrepp. På vår hemsida finns uppgifter om rotarna för Väse och Huggenäs socknar.

www.genealogi.se/varmland/

Antavla nr 156	Upprättad för Helga Thorén, f Öster 19/1 1905 i Östensbyns soldattorp, Kila(S)					m(3) t. Ingrid Eriksson. Alla orter i (S) län	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V			
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
<u>Nr 2, far</u>	Andersson	Olsson, Anders	Andersson, Olof. Torpare	Olofsson, Anders. Torpare	f 1746, Tveta		
Öster	Johannes	f 10/3 1805, Eskilsäter, Geterud	8/5 1778, Huggenäs - 24/8 1834, Eskilsäter	Olofsdotter, Annika	1752, Millesvik - 1810, Huggenäs, Bredene		
Karl Johan Johansson	Statkarl	d 16/5 1861, S Ny, Ramstad, Rösen	Andersdotter, Maria	Godås, Anders Jansson. Soldat	f 1757		
Soldat, fabriksarbetare	f 24/8 1839	g 26/12 1832, S Ny	8	Arvidsdotter, Marit	f 2/6 1747, Eskilsäter		
f 29/4 1879	S Ny, Lofterud, Nybergs	Fredriksdotter, Sara Kajsa	Olsson, Fredrik	Nilsson, Olof	1735 - 1803, S Ny, Lofterud, Nybergstorp		
S Ny, Bångserud, Rönn.	d 22/12 1888	f 8/10 1812, S Ny, Lofterud, Nybergst	5/4 1774, Huggenäs - 28/9 1841, S Ny	Nilssdotter, Liskan	1736 - 1798, S Ny, Lofterud, Nybergstorp		
d 27/3 1960	S Ny, Bångserud, Rönn.	d 21/1 1875, S Ny, Ramstad, Rösen	Larsdotter, Kajsa	Hansson, Lars			
Säfte	g 23/2 1879, S Ny	4	3/1 1772, S Ny - 9/11 1849, S Ny, Ramst.	Börjesdotter, Anna			
g 12/6 1904	Udd	Udd, Erik Andersson. Fältjägare					
Kila	Kristina Eriksdotter	f 18/5 1823, Ed					
<u>Nr 1, ansökare</u>		d 18/3 1896, Kila, Dalen, Aldalen	Andersdotter, Annika	Andersson, Anders			
Öster	f 22/7 1851	g 1/1 1846, Bro	10	Andersdotter, Elin			
<u>Helga Evelina</u>	Ed, Rosendal	Andersdotter, Maria	Jonasson, Anders	Andersson, Jonas	f 7/10 1770, Borgvik		
f 19/1 1905	d 1/7 1913	f 3/9 1823, Bro, Nästerudsskog	f 22/11 1799, Grums, Hammarsten, Magd	Jonsdotter, Marit	..8 1757, Gillberga - 1826, Bro		
Kila, Östensbyn, ST	S Ny, Stegerdalen	d 29/5 1903 i Kila, Dalen	Svensdotter, Kajsa	Jonasson, Sven	1777, S Ny, Våle - 1832		
d 7/11 1983	Andersson	Olsson, Anders. Bonde	Andersson, Olof. Bonde	Bryngelsdotter, Ingrid	11/12 1780, Bro, Sterserud - 1832		
Säfte	Olof	f 25/3 1788, Kila, Gambol	12/6 1765, Kila, Källerud - 2/8 1804, Kila	Persson, Anders. Bonde	31/1 1736, Kila - 5/6 1768, Kila		
g 4/4 1925	Bonde	d 23/6 1816, Kila, Höke S	Andersdotter, Ingrid	Nilssdotter, Katarina	1736 - 20/4 1797, Kila, Gambol		
Säfte	f 31/7 1814	g 6/11 1809, Kila	12	Svensson, Anders	c1726 - 26/1 1802, Kila, Ed N		
Thorén	Kila, Höke S	Olsson, Britta	Olsson, Olof	Matsdotter, Ingrid	f 24/2 1737, Kila, Ed N - 15/3 1806, Kila, Ed N		
Bror Erik	d 28/2 1898	f 11/7 1791, Kila, Höke S	1753, Kila, Höke S - 8/3 1815, Kila	Olsson, Olof. Bonde	d 1774, Kila, Höke S		
f 21/7 1902, Säfte	Kila, Höke N	d 2/2 1849, Kila, Höke S	Eriksdotter, Kerstin	Larsdotter, Cecilia	1714 - 16/10 1779, Kila, Höke S		
<u>Nr 3, mor</u>	g 23/4 1843, Kila	6	1756, (Kila) - 20/4 1807, Kila, Höke N	Olsson, Erik			
Olsson	Olsson	Danielsson, Olof. Bonde	Nilsson, Daniel	Andersdotter, Annika			
<u>Thilda Emilina "Hilda"</u>	Kajsa	f 6/11 1783, Kila, Djupviken	30/12 1735, Kila - 22/2 1801, Kila	Nils			
f 25/7 1866	Kila, Höke N	d 3/5 1860, Kila, Höke N	Jansdotter, Margareta	Börjesdotter, Kerstin	f 1707		
Kila, Höke N	d 27/1 1905	g 8/6 1815, Kila	14	Olsson, Jan. Bonde	1699, Kila, Djupviken - 16/5 1775, Kila		
By, Gunmarsbol	Kila, Höke N	Jansdotter, Annika	Bergström, Jan Göransson	Jonsdotter, Katarina	c1712 - 18/12 1794, Kila, Djupviken		
		f 28/2 1782, Kila, Ed N	3/11 1731, Kila, Ed N - 20/9 1813, Kila	Eriksson, Göran. Klockare	7/9 1700, Kila - 25/7 1750, Kila, Ed N		
		d 31/10 1871, Kila, Höke N	Eriksdotter, Margareta	Warnberg, Katarina Johansdotter	1708, Kila - 14/1 1777, Kila		
		7	15	Olsson, Erik			
				Andersdotter, Annika			

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Dis-Play 2010:2 (Dis-Öst)

Polisunderrättelser 1878-1935: bl. a. nämns pensionatsinnehavaren Sally Matilda Magnusson från Säffle som dömts tre gånger för olaga pilsnerförsäljning.

Slegt med Engelbrekt nr 22

(Släkt- och Bygdeforskarföreningen Engelbrekt)
Ett vådeligt äfventyr på Wermlands finnskog av *Gustav Gustavsson*.

Släktforskaren nr 115

(Västerbergslagens Släktforskare)
Knallar och värmlänningar av *Ulf Hedenäs*: Schering Jönsson och hans barn från Björkebol utanför Kristinehamn.

Slækt & Slekt 2010:2

(Solør Slektshistorelag)
Møllere på Tjura –IV av *Erik Kveset-berg*: Bl. a. Olof Persson född 1826 i Kättersrud, Gunnarskog.

Vi Släktforskare 2010:2

(Elisabeth Thorsell)
Minnen från Filipstad 1874. En liten by i Värmland (recension av Skåltjärns Hembygdsförenings bok "Skåltjärn i våra hjärtan").

Vi Släktforskare 2010:3

(Elisabeth Thorsell)
En hemsk och fasansfull händelse år 1868: eldsvåda på Rud i Över Ullerud. En gruvby av världssintresse: recension av Jan Kruses bok *Historien om Långbans gruvor*: Urban Lavéns sidor om Storfors: <http://www.lokurban.se/storfors.htm>.
Wermlandsbilder från hembygdsföreningar: <http://www.wermlandsbilder.se/>.

Övrigt

Diskulogen nr 89

(Föreningen DIS)
Bouppteckningar av *Karl-Gunnar Arnborg*. Arkivskatten inrikes pass av *Hans Hanner*: Rädga gamla filmer av *Anna Linder*. Underlagskartor i Disgen 8.2a av *Björn Johansson*.

Rotposten 2010:2

(Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening)
Mått, mål, vikt på 1600-talet av *Margaretha Gustavsson*.

Släktdata 2010:2

(Föreningen Släktdata)
Pigor och drängar av *Inger Holmquist och Lisbeth Svahn*.

Släkthistoriskt Forum 2010:2

(Sveriges Släktforskarförbund)
Älvsborgs lösen kan ge nycklar längre bakåt av *Niclas Rosenbalck*. Att hitta utvandrare: *Elisabeth Thorsell* recenserar Släktforskarförbundets bok "Emigrantforskning".

Släkthistoriskt Forum 2010:3

(Sveriges Släktforskarförbund)
Jordemor har blivit högutbildad av *Carina Elmäng*. Ny version av Holger ute av *Peter Pettersson*. Barnhusbarn spreds över hela Sverige. Lång väg innan kvinnor blev myndiga av *Carina Elmäng*. SVAR skannar i färg av *Peter Pettersson*.

Nr 157

Denna antavla har vi fått oss tillsänd av Maria Klässbo.

Den är koncentrerad till Stavnäs och Brunsdö socknar samt trakterna däromkring. Den är ovanligt fullmatad, med alla personer registrerade i femte generationen. Antavlan utgår från hennes far Sture, som antog släktnamnet Klässbo 1949.

Kompletteringar mottages tack-samt.

Maria Klässbo
Tingvallagatan 15
661 40 Säffle
maria.klassbo@telia.com

Lokalombud

I förra numret av VA hade vi en förteckning över våra lokalombud.

En uppmärksam läsare noterade att telefonnumret till Sven Haage hade ramlat bort.

Sven kan du nå på 0570/53138.

Genline sålt

I juni rapporterades i svenska afärstidningar att det amerikanska databasföretaget Ancestry.com har gått och köpt Genline.

Den uppgivna köpeskillingen är otroliga 53 milj.kr. Det innebär att de betalat över 3.100 kr för varje abonnent.

Visserligen får de Bydgebånd på köpet men slutsatsen måste ändå bli att säljarna rimligtvis har skrattat hela vägen till banken.

Åke Hörnqvist

Antavla nr 157	Upprättad för Sture Klässbo, f 6/8 1920 i S Klässbol, Stavnäs(S)				f(2) t Maria Klässbo. Alla orter i (S) län
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Generation II Nr 4-7	Generation III Nr 8-15	Generation IV Nr 16-31	Generation V Nr 32-63	
Nr 2. far	Nilsson	Arvidsson, Nils	Persson, Arvid	Persson, Per	18/1 1731, Stavnäs - 20/12 1817, Stavnäs
Johansson	Johan	f 22/4 1809, Stavnäs, Klässbol S	18/6 1780, Stavnäs - 17/7 1852, Stavnäs	Arvidsdotter, Britta	22/2 1740, Stavnäs - 10/6 1791, Stavnäs
Nils Adolf	Hemmansägare	d 1/4 1884, Stavnäs, Klässbol S	Pärsdotter, Britta	Jonsson, Per	1/3 1732, Stavnäs - 9/8 1807, Stavnäs
Hemmansägare	f 10/9 1843	g 12/10 1834, Stavnäs	8 21/3 1765, Stavnäs - 2/6 1848, Stavnäs	Eriksdotter, Ingeborg	1723 - 3/8 1790, Stavnäs
f 28/12 1881	Stavnäs, Klässbol S	Ersdotter, Stina	Ersson, Erik	Ersson, Erik	1744 - 29/9 1810, Stavnäs
Stavnäs, Klässbol S	d 24/2 1921	f 21/8 1809, Stavnäs, Mosterud	15/1 1787, Stavnäs - 24/8 1854, Stavnäs	Larsdotter, Katarina	21/2 1744, Stavnäs - 25/3 1794, Stavnäs
d 21/4 1959	Stavnäs, Klässbol S	d 22/6 1891, Stavnäs, Klässbol S	Knutsdotter, Märta	Nilsson, Knut	20/12 1733, Gillberga - 1/8 1803, Stavnäs
Stavnäs, Klässbol S	g 17/9 1875, Stavnäs	4	9 25/6 1783, Stavnäs - 30/3 1861, Stavnäs	Jonsdotter, Marit	17/4 1744, Stavnäs - 18-1 1832, Stavnäs
g 8/5 1920	Persdotter	Persson, Per	Månsson, Per	Pålsson, Måns (Stor-Måns)	4/10 1747, Stavnäs - 7/7 1786, Stavnäs
Stavnäs	Anna-Stina	f 15/11 1815, Stavnäs, Boda	12/3 1775, Stavnäs - 20/2 1871, Stavnäs	Månsdotter, Anna	f 6/11 1748, Högerud
Nr 1. ansökare	f 2/8 1845	d 5/11 1903, Stavnäs, Boda	Jonsdotter, Karin	Hansson, Jon	29/5 1727, Stavnäs - 9/10 1792, Stavnäs
Klässbo	Stavnäs, Boda, Höglunda	g 13/10 1844, Värmskog	10 16/7 1776, Stavnäs - 10/8 1861, Stavnäs	Olfsdotter, Anna	12/2 1738, Stavnäs - 1793, Stavnäs
Nils Johan Sture	Stavnäs, Boda, Höglunda	Andersdotter, Maria	Andersson, Anders	Halvardsson, Anders	8/12 1746, Högerud - 9/4 1783, Värmskog
Bankkamrer	d 14/12 1906	f 11/6 1821, Värmskog, Rommenäs	16/6 1778, Högerud - 9/10 1829, Värmskog	Andersdotter, Maria	(1741, Älgå) - 23/2 1814, Värmskog
f 6/8 1920	Stavnäs, Klässbol S	d 4/6 1880, Stavnäs, Boda	Andersdotter, Maria	Jonsson, Anders	1747, Grums - 6/9 1801, Grums
Stavnäs, Klässbol S	5	11 3/4 1785, Grums - 28/5 1877, Värmskog	Persson, Anders	Persdotter, Annika	24/8 1753, Grums - 7/12 1835, Grums
d 15/7 2007	Nyström	Nyström, Nils Andersson. Fältjägare	Persson, Anders	Andersson, Per	15/3 1762, Brunskog - 15/3 1804, Brunskog
Karlstad, Näckens väg 15	Johan Vilhelm	f 16/4 1821, Brunskog, Furtan V	16/8 1794, Brunskog - 15/3 1823, Brunskog	Nilsson, Elin	16/6 1760, Högerud - 6/12 1837, Brunskog
g 10/9 1949	Musikfanjunkare, målare	d 3/2 1895, Stavnäs, Boda, Höglunda	Olofsdotter, Britta	Bryntesson, Olof	31/10 1750, Arvika - 29/11 1830, Arvika lfs
Stavnäs	f 17/6 1852	g 23/10 1842, Brunskog	12 f 26/12 1785, Arvika - 13/3 1850, Brunskog	Nilsson, Elin	19/7 1756, Arvika - 29/5 1831, Arvika lfs
Abrahamson	Stavnäs ?	Jansdotter, Anna	Bodin, Jan Andersson	Boman, Anders Andersson	12/7 1768, Arvika - 16/6 1840, Stavnäs
Olga Inga Margareta	d 26/10 1914	f 26/8 1820, Stavnäs, Boda	30/12 1792, Arvika - 25/1 1880, Stavnäs	Jansdotter, Britta	19/11 1760, Brunskog - 22/5 1832, Stavnäs
f 20/1 1925, Gillberga	Stavnäs, Boda, Höglunda	d 25/2 1892, Stavnäs, Boda, Höglunda	Månsdotter, Marja	Nilsson, Måns (Lill-Måns)	24/11 1756, Stavnäs - 31/5 1830, Stavnäs
Nr 3. mor	g 22/4 1887, Brunskog	6	13 4/5 1793, Stavnäs - 24/4 1876, Stavnäs	Bengtsdotter, Britta	28/10 1758, Högerud - 30/1 1849, Stavnäs
Nyström	Andersdotter	Nilsson, Anders	Andersson, Nils	Persson, Anders	12/5 1766, Brunskog - 29/1 1834, Brunskog
Hildegard Maria	Emma Maria	f 10/6 1833, Brunskog, Skärmnäs St	18/9 1810, Brunskog - 12/12 1858, Brunskog	Nilsson, Anders	17/7 1777, Brunskog - 16/5 1819, Brunskog
f 7/1 1892	f 18/5 1865	d 10/4 1901, Brunskog, Skärmnäs St	Persdotter, Britta	Jonasson, Per	5/2 1765, Brunskog - 20/11 1847, Brunskog
Stavnäs, Boda, Höglunda	Brunskog, Skärmnäs St	g 29/12 1856, Brunskog	14 5/8 1804, Brunskog - 10/12 1839, Brunskog	Nilsson, Anders	23/8 1772, Brunskog - 15/11 1856, Brunskog
d 15/2 1980	d 10/8 1939	Jansdotter, Anna Stina	Persson, Jan	Jansson, Per	26/12 1757, Brunskog - 4/5 1819, Brunskog
Stavnäs, Fjölle N, Erikss.	Stavnäs, Boda, Höglunda	d 19/3 1923, Stavnäs, Boda	30/10 1799, Brunskog - 5/10 1869, Brunskog	Nilsson, Marit	25/12 1760, Brunskog - 24/2 1820, Brunskog
6/8 2010	Stavnäs, Boda, Höglunda	7	15 5/8 1799, Arvika - 2/3 1856, Brunskog	Bengtsson, Erik	31/3 1753, Arvika - 4/12 1833, Arvika lfs
				Persdotter, Maria	30/9 1760, Arvika - 10/2 1809, Arvika

Rötterbokhandeln

Nu är den här - Sveriges dödbok 1900-2009

Nu finns *Sveriges dödbok nr 5* med material från 1901-2009 i Rötterbokhandeln.

Denna utgåva är kompletterad med 2,5 miljoner avlidna för perioden 1901-1946, som frivilliga medarbetare har registrerat i projektet *Namn åt de döda*, vilket innebär att ca 70% av samtliga döda under de åren ingår. Från 1947 och framåt ingår alla döda. För åren 2007-2009 har tillkommit 272.000 avlidna sedan förra utgåvan.

Totalt innehåller denna DVD 7.880.000 poster varav det även kan förekomma enstaka poster 1895-1901.

Medlemspris 525 kr, ej medlem 625 kr.

I Rötterbokhandeln finns flera läro- och handböcker, också för dig som redan kommit en bit på väg. Senaste produkten är en handbok i emigrantforskning. Fler handböcker är på väg.

Varje släktforskare träffar förr eller senare på ett okänt uttryck. I våra ordböcker hittar du svaret.

Sedan 1989 har *Släktforskarnas Årsbok* varit en höjdpunkt varje sommar. Spännande historier blandas med lärorika berättelser i varje årsbok. Några årgångar är slutsålda.

I Rötterbokhandeln hittar du också ett stort antal skivor som du behöver i din släktforskning.

Enklast handlar du direkt i Rötterbokhandeln på Internet <http://genealogi.netrix.se>

Det går också bra att ta kontakt med Sveriges Släktforskarförbunds kansli

Frakt och expeditionskostnad tillkommer.

 **Sveriges
Släktforskarförbund**

Anderstorpsvägen 16, 171 54 Solna, tel 08-440 75 50, info@genealogi.se, www.genealogi.se